

**VAASA
VASA**

**SAARISTON
OSAYLEISKAAVA
DELGENERALPLAN
FÖR SKÄRGÅRDEN**

VAASAN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO, YLEISKAAVAOSASTO
STADSPLANERINGSVERKET I VASA, GENERALPLANEAVDELNINGEN

SAARISTON OSAYLEISKAAVA

DELGENERALPLAN FÖR SKÄRGÅRDEN

Vaasan kaupunki
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Yleiskaavaosasto 1984

Vasa stad
Stadsplaneringsverket
Generalplaneavdelningen 1984

Osayleiskaavan laatimiseen ovat osallistuneet arkkitehti Hannu Vuolteenaho, rakennusmestari Herbert Hakola ja arkkitehti Matti Vatiilo yleiskaavaosastolta sekä luonnosvaiheessa arkkitehti Seppo Autio Suunnittelukeskus Oy:n Seinäjoen toimistosta. Annikki Harju, Leena Kaijasilta ja Sirkka Stark ovat piirtäneet kartat.

I uppgörandet av delgeneralplanen har deltagit arkitekt Hannu Vuolteenaho, byggmästare Herbert Hakola och arkitekt Matti Vatiilo från generalplaneavdelningen och i utkastskedet arkitekt Seppo Autio från Suunnittelukeskus Oy i Seinäjoki. Annikki Harju, Leena Kaijasilta och Sirkka Stark har ritat kartorna.

Kansi ja taitto: Kaupunkisuunnitteluvirasto, Vesa Lehtinen
Piirrokset: Kaarlo Viljanen
Vaasan seutukaavaliiton julkaisusta
"Luonto ja loma-asutus"
Valokuvat: Kaupunkisuunnitteluvirasto
Juhani Koivusaari (JK)
Ismo Nuuja (IN)
Vanhat postikortit: Kaupunkisuunnitteluvirasto

ISBN 951-9358-71-4
Vaasa Oy ☛, Vaasa 1988

Pärm och ombrytning: Stadsplaneringsverket, Vesa Lehtinen
Teckningar: Kaarlo Viljanen
Ur Regionplaneförbundets för Vasa län publikation
"Fritidsbebyggelse och miljö"
Foto: Stadsplaneringsverket
Juhani Koivusaari (JK)
Ismo Nuuja (IN)
Gamla postkort: Stadsplaneringsverket

ISBN 951-9358-71-4
Vaasa Oy ☛, Vasa 1988

Sisällysluettelo

	sivu
1. Johdanto	
1.1 Osayleiskaavan tehtävä ja oikeusvaikutukset	4
1.2 Suunnittelualue	5
1.3 Suunnitteluvaiheet	5
2. Lähtökohdat	
2.1 Seutukaavoitus	10
2.2 Rantakaavoitus	10
2.3 Luontosuhteet	11
2.4 Maanomistus	19
2.5 Loma-asutus	19
2.6 Elinkeinot	22
2.7 Liikenne	23
2.8 Jätehuolto	23
3. Osayleiskaavan tavoitteet	
3.1 Yleistavoitteet	24
3.2 Sektorikohtaiset tavoitteet	24
4. Osayleiskaavan mitoitus ja aluevarausten perustelu	
4.1 Yleisperusteet	26
4.2 Loma-asutus, matkailu (RA, RM)	26
4.3 Elinkeinot (MT, MU)	28
4.4 Virkistys (VR, RT)	28
4.5 Suojelu (SL)	29
4.6 Veneilyreitit ja -satamat (LV)	31
5. Osayleiskaavamerkinnot ja -määräykset	
5.1 V-alueet	32
5.2 R-alueet	32
5.3 L-alueet	33
5.4 S-alueet	33
5.5 M-alueet	33
5.6 Muut merkinnät ja määräykset	34
6. Rakentamissuosituksien	35
7. Osayleiskaavan toteuttaminen	36

Liitekartat

1. Auerajaus	8
2. Rantaluokitus	14
3. Merialueen rehevöitymisvyöhykkeet	17
4. Maanomistus	18
5. Osayleiskaavakartta 1:15 000 (3 osaa)	takasivu

Innehållsförteckning

	sida
1. Inledning	
1.1 Delgeneralplanens uppgift och rättsverkningar	4
1.2 Planeringsområde	5
1.3 Planeringsskeden	5
2. Utgångspunkter	
2.1 Regionplanläggning	10
2.2 Strandplanering	10
2.3 Naturförhållanden	11
2.4 Markägoförhållanden	19
2.5 Fritidsbebyggelse	19
2.6 Näringar	22
2.7 Trafiken	23
2.8 Avfallshanteringen	23
3. Mål	
3.1 Allmänna mål	24
3.2 Mål sektorvis	24
4. Delgeneralplanens dimensionering och motiveringar till områdesreserveringarna	
4.1 Allmänna motiveringar	26
4.2 Fritidsbebyggelse, turism (RA, RM)	26
4.3 Näringar (MT, MU)	28
4.4 Rekreation (VR, RT)	28
4.5 Skydd (SL)	29
4.6 Småbåtsfarleder och -hamnar (LV)	31
5. Delgeneralplanebeteckningar och bestämmelser	
5.1 V-områden	32
5.2 R-områden	32
5.3 L-områden	33
5.4 S-områden	33
5.5 M-områden	33
5.6 Övriga beteckningar och bestämmelser	34
6. Byggnadsrekommendationer	35
7. Delgeneralplanens förverkligande	36

Kartbilagor

1. Områdets gränser	8
2. Strandklassificering	14
3. Havsområdets näringszoner	17
4. Markägoförhållanden	18
5. Delgeneralplanen 1:15 000 (3 delar)	baksidan

1. Johdanto

1.1 Osayleiskaavan tehtävä ja oikeusvaikutukset

Yleiskaavan samoin kuin osayleiskaavankin tarkoituksena on toimia päätöksenteon apuvälineenä kunnallispoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa. Näin yleiskaava on kuntatason alueen käyttöä, maapolitiikkaa, alemman asteista suunnittelua ja kaavoitusta, rakentamista sekä ympäristön hoitoa ja -suojelua palveleva toimintaohje.

Saariston osayleiskaavan tehtävänä on ohjata Vaasan saariston maankäyttöä ja rakentamista tavoitteiden (luku 3) mukaisesti. Sen keskeisimmät maankäyttövaraukset kohdistuvat loma-asutukseen, virkistys- ja suojelualueisiin sekä veneilyreitteihin ja -satamiin.

Saariston osayleiskaava on tarkoitus vahvistaa ns. 3. asteen yleiskaavana, jolloin sitä voidaan käyttää lomarakentamisen ohjaukseen rantakaavan asemesta. Mikäli osayleiskaava käsiteltäisiin vain 1. asteen yleiskaavana eli sitä ei vahvistettaisi sisäasiainministeriössä, edellyttäisi uusi lomarakentaminen osayleiskaavan lisäksi poikkeuksetta myös rantakaavoitusta. Rantojen maankäytön yleissuunnitelmasta saatujen huomautusten perusteella on ilmeistä, ettei tähän ole maanomistajien piirissä halukkuutta. Toiseksi ne ympäristönhoitoa ja suojelua koskevat suunnitelmat, ohjeet- ja määräykset, jotka ovat olennainen osa yleiskaavan sisältöä, jäisivät vaille merkitystä ellei osakaavaa vahvisteta 3. asteen yleiskaavaksi.

Rakennuslain 31, 51, 53, 56, 70 ja 124a §:n mukaan ns. 3. asteen yleiskaava on sisäasiainministeriön vahvistama maankäyttösuunnitelma, jolla on tiettyjä maanomistajaan ja kaupunkiin kohdistuvia oikeusvaikutuksia. Saariston osayleiskaavassa oleellimmat oikeusvaikutukset ovat seuraavat

- **rakentamisrajoitus**, jonka mukaan yleiskaavassa voidaan erityisellä määräyksellä kieltää rakentamista yleiskaava-alueella tai sen osalla niin, että vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen,
- **toimenpidekielto**, jonka mukaan yleiskaavassa voidaan erityisellä määräyksellä kieltää suorittamista kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- tai täyttämistyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman kaupunginhallituksen lupaa,
- **lunastusvelvollisuus**, jonka mukaan yhteiskunta on tietyn edellytyksin velvollinen lunastamaan sellaisen yleiskaava-alueeseen sisältyvän maan, jota maanomistaja ei yleiskaavan aluevarauksen vuoksi voi käyttää kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla.

1. Inledning

1.1 Delgeneralplanens uppgift och rättsverkningar

Avsikten såväl med generalplanen som med delgeneralplanen är att utgöra ett hjälpmedel vid förverkligandet av den kommunalpolitiska målsättningen. Generalplanen utgör sålunda ett verksamhetsdirektiv på kommunnivå för markanvändning, markpolitik, lägre grad av planering och planläggning, byggande samt miljöskydd och -vård.

Delgeneralplanen för skärgården skall styra markanvändningen och byggandet enligt målsättningen (kap. 3). Dess mest centrala markanvändningsförbehåll gäller fritidsbebyggelsen, rekreations- och skyddsområden samt småbåtsfarleder och -hamnar.

Delgeneralplanen är avsedd att fastställas som en s.k. tredje gradens generalplan varvid den kan användas för att styra fritidshusbebyggelsen i stället för strandplan. Om delgeneralplanen skulle behandlas endast som en första gradens delgeneralplan, eller sålunda inte fastställas av inrikesministeriet, skulle ny fritidshusbebyggelse förutom delgeneralplanen även utan undantag fordra strandplanering. På grund av de anmärkningar som gjorts över översiktsplanen för strandområdena är det tydligt att markägarna inte är intresserade av strandplanering. För det andra skulle de planer, bestämmelser och direktiv som berör miljövärden och -skyddet och utgör en väsentlig del av delgeneralplanen bli utan betydelse ifall planen inte skulle fastställas som en tredje gradens delgeneralplan.

Enligt byggnadslagens 31, 51, 53, 56, 70 och 124a § är en s.k. 3-gradens generalplan en av inrikesministeriet fastställd markanvändningsplan vilken har vissa rättsverkningar som riktar sig mot markägaren och staden.

De väsentligaste rättsverkningarna för delgeneralplanen för skärgården är:

- **byggnadsinskränkning** enligt vilken man genom speciella bestämmelser i generalplanen kan förhindra sådan bebyggelse på generalplaneområde eller del därav som försvårar områdets användning för sådant ändamål som generalplanen anger.
- **åtgärdsförbud** enligt vilket man genom speciella bestämmelser i generalplanen kan förhindra att grävning, sprängning, utjämning, fällning av träd eller annan därmed jämförbar åtgärd utförs utan att stadsstyrelsens lov inhämtas.
- **inlösningsskyldighet** enligt vilken samhället med vissa förbehåll är tvunget att inlösa sådan mark inom generalplaneområdet som markägaren på grund av generalplanens markreserveringar inte kan använda så att den medför skälig nytta.

1.2 Suunnittelualue

Suunnittelualueeseen kuuluvat Vaasan kaupungin hallinnolliseen alueeseen kuuluvat osat Gerbyn, Västervikin ja Sundomin saaristoista sekä välittömästi näihin liittyvät ranta-alueet mantereella. Suunnittelualueen rajausta on esitetty kartalla 1.

Suunnitelman ulkopuolelle on jätetty kaupungin lähiranat etelässä Kronvikista ja pohjoisessa Västervikin venesatamasta lähtien. Näiden alueiden suunnittelu ratkaistaan muun maankäytön suunnittelun yhteydessä.

Suunnittelualueeseen sisältyvien maa-alueiden pinta-ala on yhteensä n. 4850 ha. Rantaviivan pituus on 333 km. Vesialueiden pinta-ala on yhteensä n. 173 km².

1.3 Suunnitteluvaiheet

Osayleiskaavoitus on tapahtunut kahdessa vaiheessa. Edellisen vaiheen muodostaa Rantojen maankäytön yleissuunnitelma (Vaasan kaupunki ja Suunnittelukeskus Oy), joka valmistui vuonna 1977. Jälkimmäisen suunnitteluvaiheen muodostaa em. yleissuunnitelman, siitä saatujen lausuntojen muistutusten ja yksityiskohtaisen maastotarkastelun pohjalta tapahtunut osayleiskaavan laadinta. Rantojen maankäytön yleissuunnitelman ja varsinaisen osayleiskaavan käsittelyvaiheet ovat seuraavat:

Mkj 24.2.75	Alöite ranta-alueiden yleissuunnitelman tekemisestä
Kv 21.4.75	Päätös suunnitelman tekemisestä sekä rakennuskiellon anomisesta kaavoitettavalle alueelle
Mkj 19.5.75	Suunnittelukeskus Oy Seinäjoelta hyväksyttiin suunnitelman tekijäksi
SisM 4.7.75	Sisäasiainministeriön päätös rakennuskiellosta suunnittelualueelle 21.4.1980 saakka
Mkj 13.10.75	Jaosto hyväksyi tavoitteita, mitoitusta ja suunnittelunormeja käsittelevän raportin
Mkj 15.3.76	Jaosto hyväksyi luonnosvaihtoehdon n:o 2 (n. 750 uutta huvilaa) tarkistuksiin
26.3.76	Informaatiotilaisuus
Mkj 6.4.76	Loma-asuntoalueet poistetaan osa-alue 3:lta eli ulkosaaristosta. Suunnitelma asetetaan nähtävillä
20.4.—3.5.76	Suunnitelma nähtävillä, muistutuksia 56 kpl
Mkj 28.6.76	Jaosto käsittelee muistutukset Suunnittelukeskuksen esityksen pohjalta
20.8.76	Sundom-toimikunnan kanssa neuvottelu suunnitelmasta
Mkj 1.9.76	Jaosto tutustui Sundomin saaristoon Sundom-toimikunnan kanssa
24.11.76	Sundom-toimikunnan kirje, koskien mm. suunnitelman vaikutusta verotukseen, rantakaavoitukseen ja kalastukseen
3.12.76	Sundomin jakokunnan kirje koskien suunnitelman vaikutusta sundomilaisten mahdollisuuteen vapaasti käyttää ranta-alueita. Edelleen kirjeessä esitettiin perusteluja heidän aikaisemmin jättämänsä omaan ehdotukseen suunnitelmaksi.
3.12.76	Suunnitteluvirasto pyysi em. kirjeisiin veroviraston ja lääninhallituksen kaavoitusviranomaisten kannanotot
Mkj 29.12.76	Jaosto päätti lähettää veroviraston ja lääninhallituksen kirjeet tiedoksi Sundom-toimikunnalle ja Sundomin jakokunnalle. Jaosto vähensi loma-alueita Sundomin saaristossa 2. osa-alueelta 90 loma-asunnon verran
Mkj 3.2.77	Jaosto lisäsi VI-1 alueita sekä Sundomin että Västervikin saaristoon ja hyväksyi karttaesityksen osalta suunnitelman
Mkj 10.2.76	Jaosto hyväksyi kaavaselostuksen ja myös koko ranta-alueiden yleissuunnitelman sekä päätti lähettää sen omana ehdotuksenaan kaupunkisuunnitteluneuvottelukunnalle

1.2 Planeringsområde

Till planeringsområdet hör de delar av Gerby, Västervik och Sundom skärgård som förvaltningsmässigt hör till Vasa stad samt de delar av fastlandet som omedelbart gränsar till dessa. Planeringsområdets gräns framgår av karta 1.

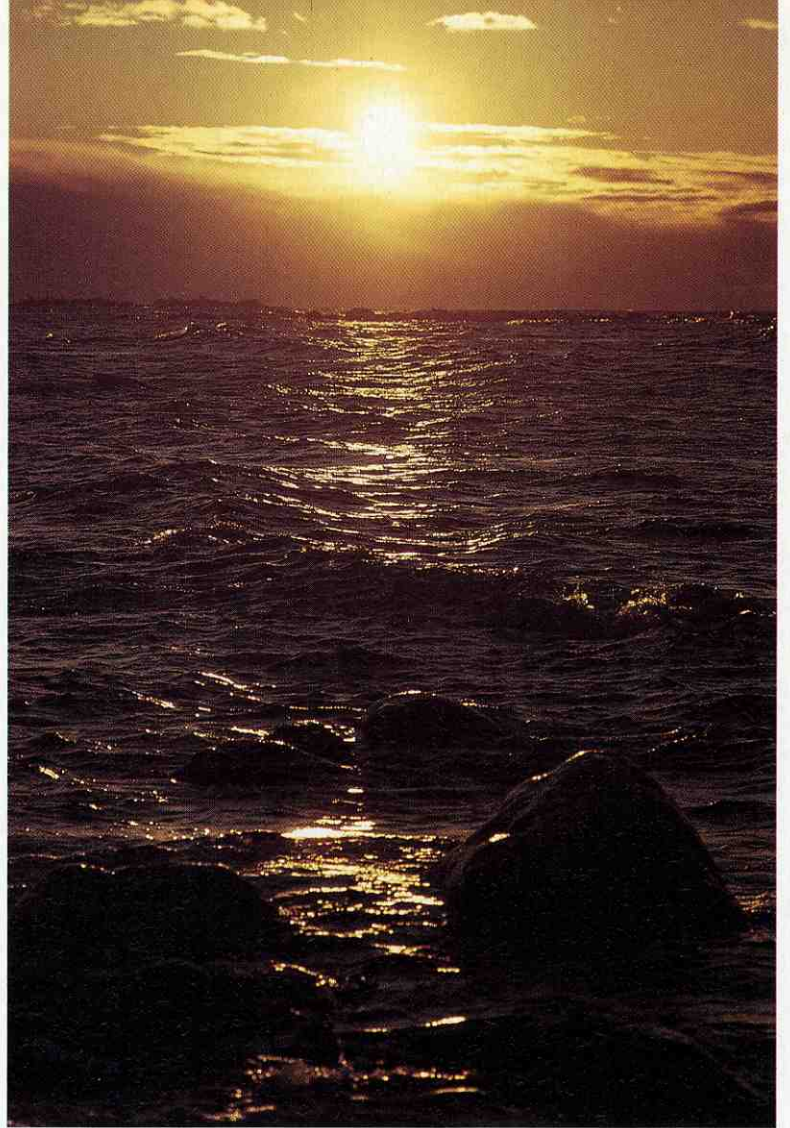
Utanför planeringen har lämnats stränderna närmast staden från Kronvik i söder till Västervik hamn i norr. Planeringen av dessa områden löses i samband med övrig planering av markanvändningen.

Arealen för markområdena inom planeringsområdet utgör ung. 4850 ha och vattenområdenas areal ung. 173 km². Strandlinjens längd är 333 km.

1.3 Planeringsskeden

Delgeneralplaneringen har utförts i två skeden. Det första skedet omfattar "Översiktsplanen för strändernas markanvändning" (Vasa stad och Suunnittelukeskus Oy), vilken färdigställdes 1977. Det senare planeringsskedet utgörs av delgeneralplanering som utförts med nämnda översiktsplan jämte av denna föranledda anmärkningar och detaljerade terrängundersökningar som grund. Beredningsskedena för "Översiktsplanen för strändernas markanvändning" och delgeneralplanen är följande.

Ms. 24.2.75	Initiativ om uppgörande av översiktsplan för strändernas markanvändning
Fge. 21.4.75	Beslut om planering samt anhållan om byggnadsförbud för planeringsområdet
Ms. 19.5.75	Suunnittelukeskus Oy, Seinäjoki godkändes att utföra planeringen
Inr.M. 4.7.75	Inrikesministeriets beslut om byggnadsförbud för planeringsområdet till 21.4.1980
Ms. 13.10.75	Markanvändningssektionen godkände rapporten beträffande målsättning, dimensionering och planeringsnormer.
Ms. 15.3.76	Sektionen godkände förslagsalternativet nr 2 (750 nya fritidsbost.) med korrigeringer
26.3.76	Informationsmöte
Ms. 6.4.76	Fritidsbostadsområdena avlägsnas från område nr 3, eller den s.k. yttre skärgården
20.4.—3.5.76	Planen utställd till påseende, 56 st anmärkningar
Ms. 28.6.76	Sektionen behandlade anmärkningarna utgående från Suunnittelukeskus Oy:s förslag
20.8.76	Underhandlingar med Sundom-kommittén om planeringen
Ms. 1.9.76	Sektionen bekantade sig med Sundom-skärgården tillsammans med Sundom-kommittén
24.11.76	Sundom-kommitténs brev angående planeringens inverkan på bl.a. beskattning, strandplanering och fiske
3.12.76	Sundom samfälligheters brev angående planens inverkan på sundombornas möjlighet att fritt få använda strandområdena. Dessutom framförs i brevet motiveringar till det av dem tidigare inlämnade egna förslaget till planering
3.12.76	Planeringsverket anhöll på grund av ovanstående brev om skatteverkets och länsstyrelsens planeringsmyndigheters utlåtande
Ms. 29.12.76	Sektionen beslöt att sända skatteverkets och länsstyrelsens brev Sundom-kommittén och Sundom samfälligheter till kännedom. Sektionen minskade antalet fritidsbostäder för Sundom-skärgården med ung. 90 st.
Ms. 3.2.77	Sektionen utökade V-områdena såväl i Sundom som i Västervik skärgård och godkände planen för kartdelens del
Ms. 10.2.76	Sektionen godkände beskrivningen och även hela översiktsplanen för strandområdena och beslöt sända den som eget förslag till stadsplaneringskommittén

Kuvat 1-4 (JK)

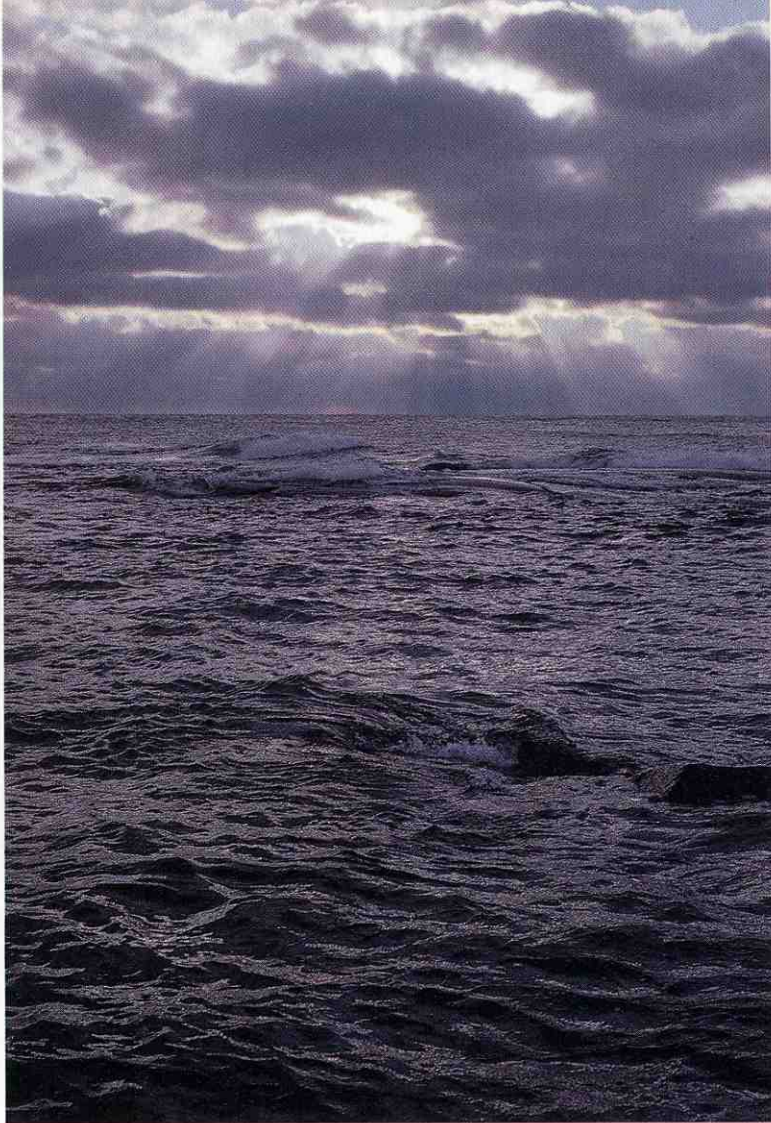
Saaristoa eri vuoden- ja vuorokaudenajan väreissä.

1. Alkupalven hyytävä aamu.
2. Keskipäivän lempeä ilta.
3. Syksyinen aamu.
4. Pärskehtivä keväinen päivä.

2.

1.

3.

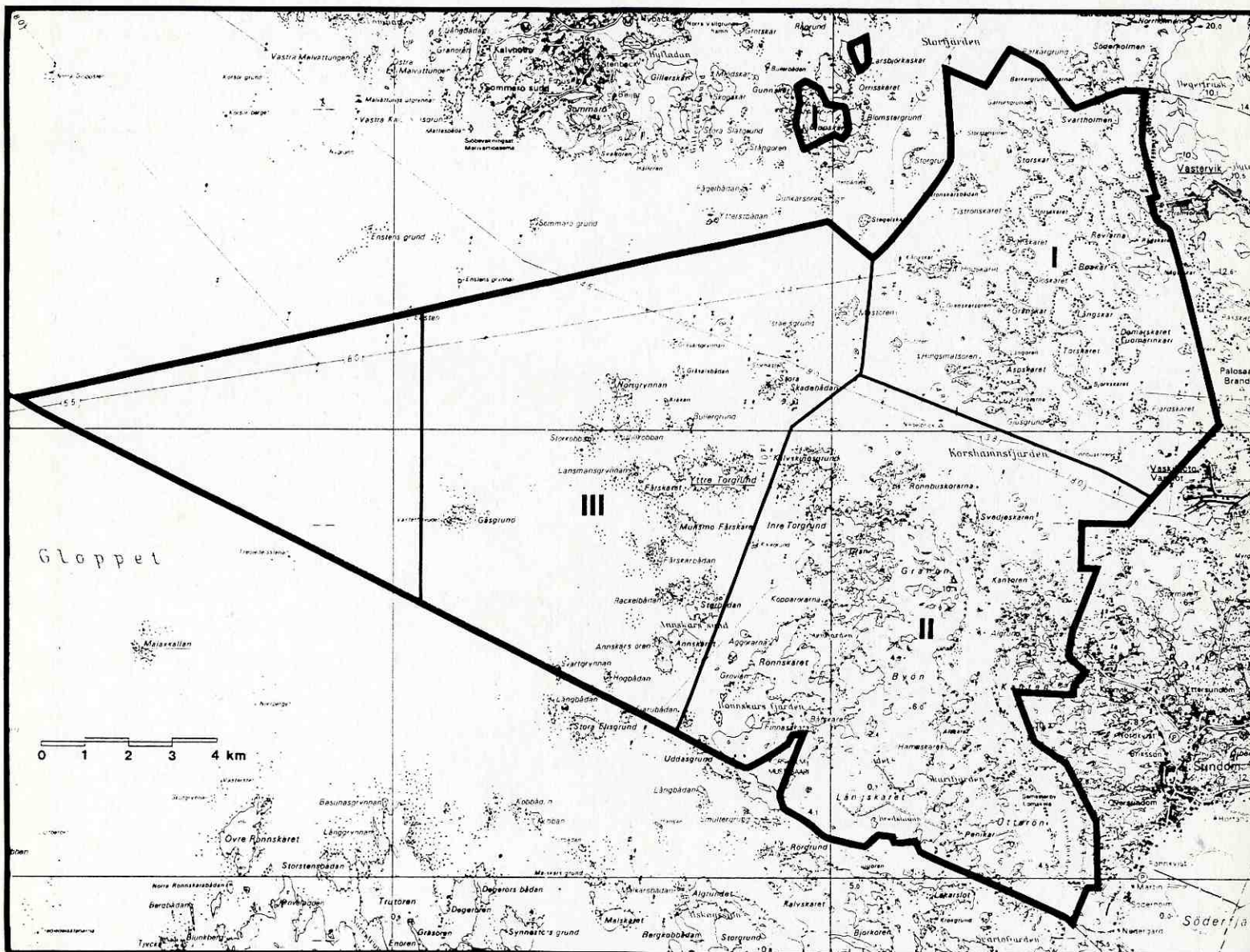
Bilderna 1-4 (JK)

Skärgården i olika färger vid olika tider om året och dygnet.

1. En iskall morgon på förvintern.
2. En ljum kväll på högsommaren.
3. En höstmorgon.
4. En skvättande vårdag.

4.

VAASA VASA

SAARISTON OSAYLEISKAAVA DELGENERALPLAN FÖR SKÄRGÅRDEN

- Aluerajaus**
- Områdesgräns**

- Osa-aluerajaus**
- Delområdesgräns**

KSV, YLEISKAAVAOSASTO 1984
SPV, GENERALPLANEAVDELNINGEN

KSN 7.3.77	Neuvottelukunta hyväksyi ehdotuksen ja päätti lähettää sen kaupunginhallitukselle jatkotoimenpiteitä varten
KH 21.6.77	Yleissuunnitelma päätettiin asettaa julkisesti nähtäville 11.7.—11.8.1977 väliseksi ajaksi sekä hankkia RakA 29 §:n 1 mom. mukaiset lausunnot naapurikunnilta ja seutukaavaliitolta
KH 28.6.77	Päätettiin RakA 29 §:n 2 mom. viitaten, että mahdollista kaupunginvaltuuston päätöstä yleissuunnitelman hyväksymisestä ei alisteta sisäasiainministeriön vahvistettavaksi
11.7.—11.8.77	Yleissuunnitelma nähtävillä KSV:n yleiskaavaosastolla, muistutuksia 48 kpl
10.8.77	Maalahden kunnanhallituksen lausunto saapunut Mustasaaren kunnanhallituksen lausunto saapunut
22.12.77	Vaasan läänin seutukaavaliiton lausunto saapunut
STJ 17.3.80	Päätettiin anoa sisäasiainministeriöltä pitennystä
KH 25.3.80	Vaasan saaristoa koskevaan RakL 32 §:n rakennuskieltoon
KV 21.4.80	Sisäasiainministeriö päätti jatkaa suunnittelualueen rakennuskieltoa 31.4.1982 saakka
SisM 16.5.80	Saapunut Sigurd Backholmin ym. kaupunginhallitukselle osoittama kirje koskien Sundomin saariston suunnittelua
27.4.81	Päätettiin anoa sisäasiainministeriöltä pitennystä
KH 18.1.82	Vaasan saaristoa koskevaan RakL 32 §:n tarkoittamaan rakennuskieltoon
KV 22.2.82	Sisäasiainministeriö päätti jatkaa suunnittelualueen rakennuskieltoa 21.4.1984 saakka
SisM 5.4.82	Osayleiskaava julkisesti nähtävillä
16.5.—15.6.83	Hyväksyi ehdotuksen ja päätti lähettää kaupunginhallitukselle jatkotoimenpiteitä varten
STJ 20.3.84	Ympäristöministeriö jatkoi suunnittelualueen rakennuskieltoa 21.4.1986 saakka
YM 13.6.84	Kaupunginhallitus hyväksyi kaavan ja lähetti sen kaupunginvaltuustolle toimenpiteitä varten.
KH 5.11.84	Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan ja päätti lähettää sen ympäristöministeriön vahvistettavaksi
KV 3.12.84	Ympäristöministeriö vahvisti Vaasan saariston osayleiskaavan
YM 22.5.87	

St. pl.k. 7.3.77	Kommittén godkände förslaget och beslöt att sända det till stadsstyrelsen för vidare åtgärder
St. 21.6.77	Beslöt att utställa översiktsplanen till offentligt påseende under tiden 11.7—11.8.1977 och införskaffa utlåtanden enligt vad i ByggnF 29 § 1 mom är stadgat av grannkommuner och regionplaneförbundet
St. 28.6.77	Beslöt, hänvisande till ByggnF 29 § 2 mom att ev. stadsfullmäktigebeslut om godkännande av översiktsplanen inte underställs inrikesmin. för fastställelse
11.7.—11.8.77	Översiktsplanen offentligt utställd på planeringsverket, 48 anmärkningar
10.8.77	Malax kommunstyrelses utlåtande
22.12.77	Korsholm kommunstyrelses utlåtande
PES 17.3.80	Vasa läns regionplaneförbund utlåtande
St. 25.3.80	Beslut att hos inrikesministeriet anhålla om förlängning av byggnadsförbudet för Vasa skärgård
Fge 21.4.80	enligt ByggnL 32 §
Inr.M. 16.5.80	Inrikesministeriets beslut att förlänga byggnadsförbudet för planeringsområdet till 31.4.1982
27.4.81	Sigurd Backholms m.fl. brev till st. angående planeringen av Sundom skärgård
St. 18.1.82	Beslut att hos inrikesmin. anhålla om förlängning av byggnadsförbudet för Vasa skärgård enligt ByggnL 32 §
Fge 22.2.82	Inrikesministeriets beslut att förlänga byggnadsförbudet för planeringsområdet till den 21.4.1984
Inr.M. 5.4.82	Delgeneralplanen offentligt utställd.
16.5.—15.6.83	Godkände förslaget och beslöt sända det till stadsstyrelsen för vidare åtgärder.
PES 20.3.84	Miljöministeriet beslutade att förlänga byggnadsförbudet för planeringsområdet till 21.4.1986.
MM 13.6.84	Stadsstyrelsen godkände planen och sände den till stadsfullmäktige för vidare åtgärder.
St. 5.11.84	Stadsfullmäktige godkände delgeneralplanen och beslöt sända den till miljöministeriet för fastställelse.
Fge 3.12.84	
MM. 22.5.87	Miljöministeriet fastställde delgeneralplanen för Vasa skärgård.

Kuva 5
Yleisnäkymä Sundomin saariston Inre Torgrundista.

Bild 5
Flygbild över Inre Torgrund i Sundom skärgård.

2. Lähtökohdat

2.1 Seutukaavoitus

Vaasan läänin seutukaavan I vaihe, joka koskee virkistys- ja luonnonsuojelualueita, hyväksyttiin liittovaltuustossa 3.7. ja 7.10.1978. Sisäasiainministeriö on vahvistanut kaavan 30.7.1981.

Vaihekaava sisältää seuraavat Vaasan saaristoa koskevat aluevaraukset:

40603 Penikar—Storbotten (VI-1)
40604 Långskäret (VI-1)
40605 Färskäret (VI-1)
40607 Annskärsören (VI-1)
40606 Högbådan—Svartgrynnan ym. (VI-2)
43701 Ensten (SU-1)

Vaihekaavan VI-aluevaraukset poikkeavat osittain osayleiskaavan vastaavaa aluetta koskevista aluevarauksista. Ristiriita johtuu Rantojen maankäytön yleissuunnitelmaa valmisteltaessa käytettyjen kaavanmerkintöjen ja seutukaavan vastaavien merkintöjen erilaisesta sisällöstä, joka on jäänyt huomaamatta seutukaavoituksessa. Osayleiskaavan aluevaraukset vastaavat rantojen maankäytön yleissuunnittelun yhteydessä ilmaistuja tavoitteita.

Seutukaavaliiton kokonaissuunnitelmassa, jonka liittovaltuusto on hyväksynyt 15.12.1980, virkistys- ja lomarakentamisalueista todetaan seuraavaa:

Virkistysalueiden suunnittelun lähtökohtana on seutukaavan I vaihe. Alueiden käytön suunnittelulla on pyrittävä siihen, että jokamiehen oikeudella tapahtuva virkistystoiminta erityisesti rannoilla ei vaikeudu.

Ulkosaaristo tulee pyrkiä pitämään rakentamattomana. Loma-asutuksella tulee pyrkiä tukemaan haja-asutusalueiden palveluita. Loma-asutuksen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota hajanaisiin maanomistusoloihin.

Vaasan läänin rannat ovat jo varsin sulkeutuneet. Lisäumpeutuminen tulisi estää kuitenkin vallitsevat maanomistustulot huomioiden. Sen vuoksi olisi tarkoituksenmukaista, että taajaa omarantaista loma-asutusta saa sijoittaa vain liitekartassa (so. likimäärin nykyiset loma-asutusalueet, KSV:n huom.) esitetyille rantajaksoille. Lomakylätyyppisiä loma-asuntoalueita, jotka on järjestetty yhteisrantaperiaatteella, saa sijoittaa rantayleiskaavoissa tutkituille paikoille.

2.2 Rantakaavoitus

Suunnittelualueella ei ole vireillä olevia rantakaavoitushankkeita. Vahvistettuja rantakaavoja on 1 kpl, mutta se ei ole toteutunut. Tämä johtuu olevan loma-asutuksen suuresta määrästä suhteessa rantakaavoituksella mahdollisesti saataviin lisärakentamismahdollisuuksiin.

2. Utgångspunkter

2.1 Regionplanläggning

Vasa läns regionplan, etapp I, vilken berör rekreations- och naturskyddsområden, godkändes av förbundsfullmäktige 3.7 och 7.10.1978. Inrikesministeriet har fastställt planen 30.7.1981.

Etapplanen innehåller följande områdesreserveringar som berör Vasa skärgård.

40603 Penikar-Storbotten (VI-1)
40604 Långskäret (VI-1)
40605 Färskäret (VI-1)
40607 Annskärsören (VI-1)
40606 Högbådan-Svartgrynnan m.fl. (VI-2)
43701 Ensten (SU-1)

Etapplanens VI-områdesreserveringar skiljer sig till en del från motsvarande områdesreserveringar i delgeneralplanen. Motsättningen beror på att betydelsen av de planbeteckningar som används vid färdigställandet av "Översiktsplanen för strändernas markanvändning" och samma beteckningar som används för regionplanen skiljer sig från varandra vilket inte blivit observerat vid uppgörandet av regionplanen. Markreserveringarna för delgeneralplanen motsvarar målen för "Översiktsplanen för strändernas markanvändning".

I regionplaneförbundets helhetsplan, som förbundsfullmäktige har fastställt 15.12.1980, konstateras följande:

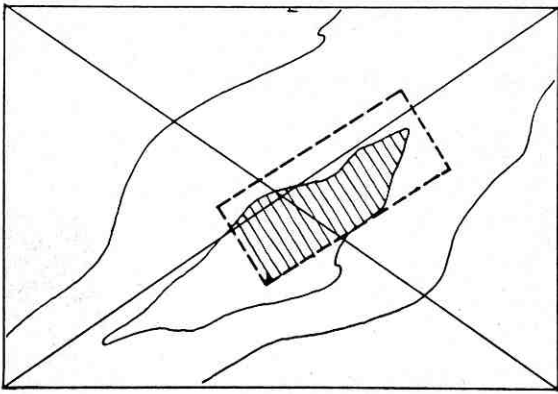
Utgångspunkten för planeringen av rekreationsområdena är regionplanens etapp I. Vid planeringen av områdena bör man sträva efter att rekreationsverksamhet med allemansrätten som grund, i synnerhet för strändernas del, inte försvåras.

Yttre skärgården bör man sträva efter att hålla obebyggd. Man bör sträva efter att fritidsbebyggelsen stöder glesbebyggelsens serviceformer. Vid planerandet av fritidsbebyggelsen bör man beakta de splittrade ägoförhållandena.

Stränderna i Vasa län är redan rätt stängda. En fortsatt tillstängning borde förhindras dock med beaktande av rådande ägoförhållanden. Därför vore det ändamålsenligt att tät fritidsbebyggelse med egen strand skulle få placeras endast på i kartbilagan angivna strandandelar (d.v.s. ungefär nuvarande fritidshusområden, SPV:s anm.). Fritidshusområden av typen fritidshusbyar, vilka bygger på principen om gemensam strand skulle få placeras på platser som reserverats i strandgeneralplaner.

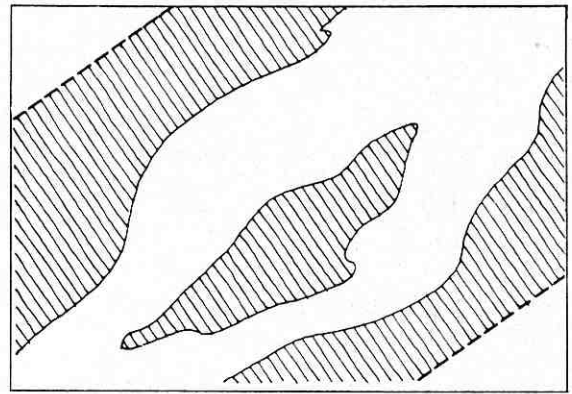
2.2 Strandplanering

Inom planeringsområdet är inga strandplaner aktuella. Inom området finns en fastställd strandplan som inte förverkligats. Detta beror på det stora antalet befintliga fritidshus i förhållande till den möjlighet till tillbyggnad som en strandplan skulle medge.

Piirros 1

Rantakaavaa ei tule osoittaa liian suppealle alueelle, vaan tulisi pyrkiä tarkastelemaan selviä kokonaisuuksia.

Teckning 1

Strandplanen skall inte anvisas för ett för litet område, utan man borde sträva efter att granska klara enheter.

2.3 Luontosuhteet

2.31 Pinnanmuodostus

Vaasan saaristo muodostaa vaihtelevan alueellisen kokonaisuuden, jonka luonne muuttuu oleellisesti idästä länteen siirryttäessä. Eräiltä osiltaan saaristo tarjoaa luontaiset edellytykset loma-asutukselle, paikoitellen olosuhteet ovat epäedulliset.

Saariston maisemakuva on pienpiirteistä. Maaperältään suurin osa rannoista on moreeni- ja kalliorantoja, joilla kantavuus on hyvä. Rakennettavuutta vaikeuttavat monin paikoin kivikot ja louhikot. Saaristo muodostaa runsaasti kapeikkoja ja poukamia tarjoten vaihtelevia reittimahdollisuuksia. Vesilläliikkumista vaikeuttaa karikkoisuus. Hiekkarantoja ei esiinny. Saaret ovat enimmäkseen kohtalaisen peitteisiä kuusivaltaisen puuston ollessa enemmistönä. Metsänhoitoalueilla on tehty laajojakin avohakkuita, jolloin rantaviivan tuntumaan on usein jätetty kapea kaistale puustoa. Sundomin saariston pinnanmuodostuksen vaihtelevaisuudesta johtuen maankohoamisilmiön vaikutukset näkyvät selvästi madaltuvina lahdekkeina ja kapeine salmina.

2.3 Naturförhållanden

2.31 Ytstruktur

Skärgården i Vasa bildar en omväxlande områdesenhet, vars natur förändras väsentligt då man förflyttar sig österifrån västerut. Vissa delar av skärgården erbjuder naturliga förutsättningar för fritidsbebyggelse, inom andra områden är förhållandena otjänliga.

Skärgårdens landskapsbild är splittrad och småskuren. En stor del av stränderna har morän- och berggrund och bärigheten är således god. Bebyggbarheten försvåras mångenstädes av stenhölster och blockfält. I skärgården finns rikligt med smala sund och vikar och den erbjuder sålunda omväxlande alternativ till båtfarleder. Trafiken försvåras dock av förekomsten av undervattensgrund. Sandstränder förekommer inte. Holmarna är till stor del trädbevuxna, med granen som förhärskande art. Inom skogsbruksområdena förekommer även stora kalhyggen, varvid ofta en smal remsa med träd lämnats längs stranden. På grund av den omväxlande ytstrukturen i Sundom skärgård åstadkommer landhöjningen tydligt alltmer uppgrundande vikar och smalare sund.

Kuva 6

Tyypillistä kasvillisuutta saaren sisäosasta.

Bild 6

Vegetation som är utmärkande för de inre delarna av öarna.

Loma-asutukseen soveltuviin kohteiden määrittelemiseksi alueen rannat on luokiteltu VT:n maankäytön laboratorion vuoden 1974 ilmakuvauksen perusteella tekemässä ranta-alueiden inventoinnissa esitettyjen tietojen avulla. Ko. selvityksessä tarkasteltiin ranta-alueiden rakennuskelpoisuutta, visuaalisia häiriötekijöitä, nykyisen huvila-asutuksen sijaintia, tiestöä, rantojen peitteisyyttä ja rantametsien laatua sekä vesilläliikkumiskelpoisuutta. Näitä tuloksia soveltamalla alueen rantaluokitus voidaan esittää seuraavasti (kartta 2):

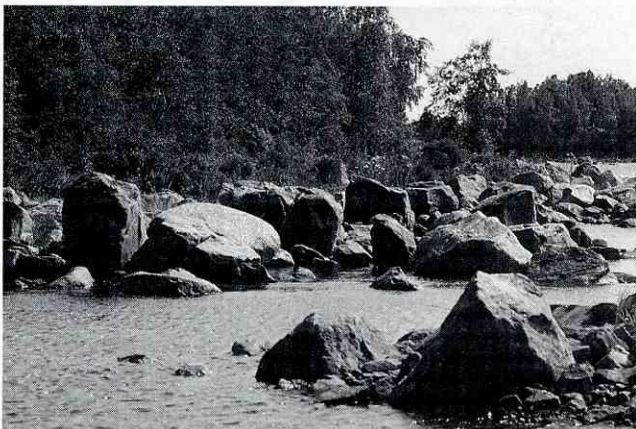
- **Hyvät ranta-alueet.** Edullisia tai verrattain edullisia lähes kaikkien luokituskriteerien osalta.
- **Tyydyttävät ranta-alueet.** Soveltuvuus loma-asuntotarkoituksiin vaihtelee eri kriteerien osalta. Eräät tekijät edullisia, eräät epäedullisia. Varauksin nämä ranta-alueet ovat kuitenkin ko. tarkoitukseen soveltuvia.
- **Huonot ranta-alueet.** Epäedullisia tai verraten epäedullisia lähes kaikkien luokituskriteerien osalta.

Rantaluokituksen yhteydessä on lisäksi määritelty edulliset ja verraten edulliset rantautumiskohdat.

Em. selvitysten perusteella Vaasan saariston rannat voidaan ryhmitellä kolmeksi suuralueeksi:

Sisäsaaristo saariston itäosassa on pääosiltaan hyvien tai tyydyttävien rantojen luonnehtimaa suuraluetta. Rantojen saavutettavuus on yleensä hyvä.

Suurelta osaltaan tämän alueen rannat ovat verraten suojaisia mutta paikoin ne ovat alttiina luoteis- ja lounaistuulien vaikutukselle. Omat rajoituksensa alueen käytölle asettaa maankohoaminen (7–8 mm/v.). Tästä syystä loma-asutusta palvelevan väylästön syvyyttä on tarkkailtava ja tarpeen vaatiessa syvennettävä.

Kuva 7
Kivikkoista, kasvillisuudeltaan rehevää sisäsaaristorantaa.
Bild 7
En stenig strand med frodig vegetation i inre skärgården.

För att bestämma, vilka stränder inom området som är lämpliga för fritidsbebyggelse har en klassificering utförts som grundar sig på de uppgifter som den av STF:s markanvändningslaboratorium år 1974 utförda flygfotograferingen givit. Vid ifrågavarande utredning klargjordes byggnadsdugliga strandområden, visuella störningsfaktorer, den nuvarande semesterbebyggelsen, vägnätet, strändernas vegetation och strandskogens beskaffenhet samt möjligheten till sjötrafik. Genom tillämpning av dessa resultat kan klassificeringen av områdets stränder framställas på följande sätt (kartbilaga 2):

- **Goda strandområden.** Fördelaktiga eller jämförelsevis fördelaktiga enligt alla klassificeringskriterier.
- **Nöjaktiga strandområden.** Lämpligheten för fritidsbebyggelse växlar enligt olika kriterier. Endel förutsättningar fördelaktiga andra ofördelaktiga. Med vissa förbehåll är dock dessa områden lämpliga för fritidsbebyggelse.
- **Dåliga strandområden.** Olämpliga eller förhållandevis olämpliga ur så gott som alla klassificeringskriteriersynpunkter.

I samband med strandklassificeringen har dessutom goda och mindre goda landstigningsplatser bestämts.

Med ledning av denna undersökning kan stränderna i Vasa skärgård grupperas i tre storområden:

Innerskärgården i skärgårdens östra del är ett storområde som präglas av i huvudsak goda eller tillfredsställande stränder. Förbindelsemöjligheterna är i allmänhet goda. Till stor del är stränderna inom detta storområde rätt skyddade men ställvis öppna för nordvästliga och sydvästliga vindar. En viss begränsning för områdets användning utgör landhöjningen (7–8 mm/år). På denna grund bör fritidsbebyggelsens farleder hållas under uppsikt och vid behov fördjupas.

Kuva 8
Avointa, heppokulkuista sisäsaaristorantaa.
Bild 8
Stränder i inre skärgården med öppen och lättframkomlig terräng.

Välisaaristo muodostaa alueen, joka sietää loma-asutusta verraten runsaasti. Tällä suuralueella rantatyytit vaihtelevat avoimista, epäedullisista rannoista suojaisiin, loma-asutukseen hyvin soveltuviin rantoihin. Luonteeltaan alue on verraten rikkonaista ja eräiltä osiltaan länsi-, luoteis- ja lounaistuulille altis. Maankohoamisen johdosta kulkukelpoisten väylien merkitys tulee entisestään kasvaamaan. Samasta syystä myös eräät lahdet ja saarien väliset kapeikot tulevat madaltumaan jolloin näiden rantojen merkitys loma-asuntoalueena heikentyy.

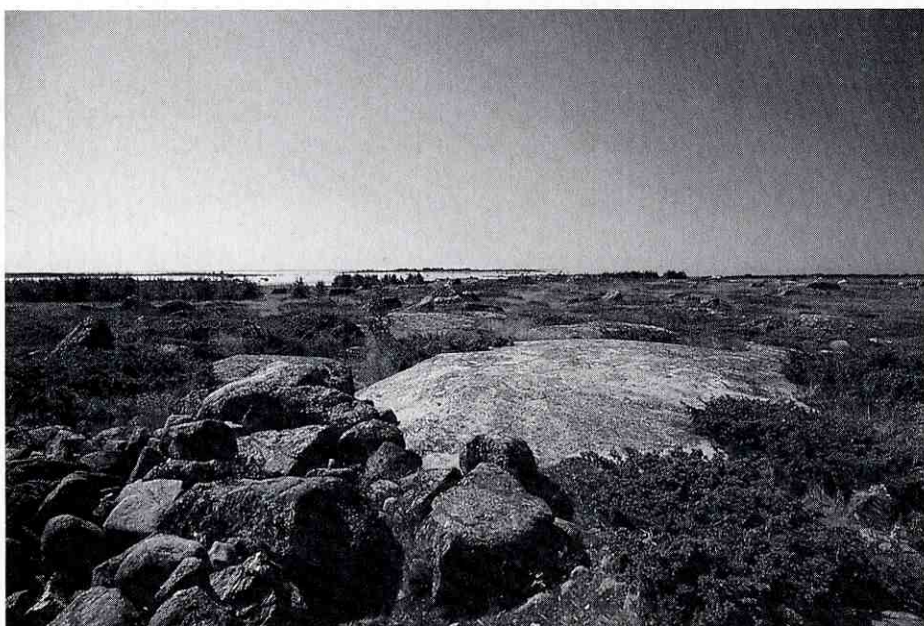
Ulkosaaristo käsittää pääosiltaan karuja kalliorantoja, luotoja ja muita huonosti loma-asutukseen soveltuvia kohteita. Tyydyttäviä ranta-alueita on vähän. Erityisen selvästi näillä alueilla tuntuu länsi-, luoteis- ja lounaistuulien vaikutus. Tällä alueella rajoittavat rantojen käyttömahdollisuutta maankohoamisen ja tuulisuhteiden ohella vuotuiset vedenpinnan korkeusvaihtelut (1.1 m/v).

Mellanskärgården bildar det område som tål en rätt stor fritidsbebyggelse. Inom detta område växlar stränderna från öppna olämpliga ständer till välskyddade för fritidsbebyggelse väl lämpade stränder. Till sin natur är området rätt splittrat och till vissa delar öppet för nordvästliga och sydvästliga vindar. På grund av landhöjningen kommer betydelsen av framkomliga farleder att alltmera växa. Av samma skäl kommer också endel vikar och smala sund mellan holmarna att uppgrundas varvid deras betydelse för fritidsbebyggelsen försvagas.

Ytterskärgården består till största delen av karga klippstränder, kala skär och andra för fritidsbebyggelse olämpliga områden. Nöjaktiga strandområden förekommer endast i mindre omfattning. Här märks inverkan av västliga, nordvästliga och sydvästliga vindar synnerligen väl. Inom detta område begränsas användningen av stränderna förutom av landhöjningen och vindriktningen även av de årliga variationerna i vattennivån (1.1 m/år)

Kuva 9
Tyypillistä välisaaristoa.
Bild 9
Typisk mellanskärgård.

Kuva 10
Tyypillistä ulkosaaristoa.
Bild 10
Typisk ytterskärgård.

VAASA VASA

SAARISTON OSAYLEISKAAVA
DELGENERALPLAN FÖR
SKÄRGÅRDEN

RANTALUOKITUS
STRANDKLASSIFICERING

..... Huonot ranta-alueet
Dåliga strandområden

--- Tyydyttävät ranta-alueet
Nöjaktiga strandområden

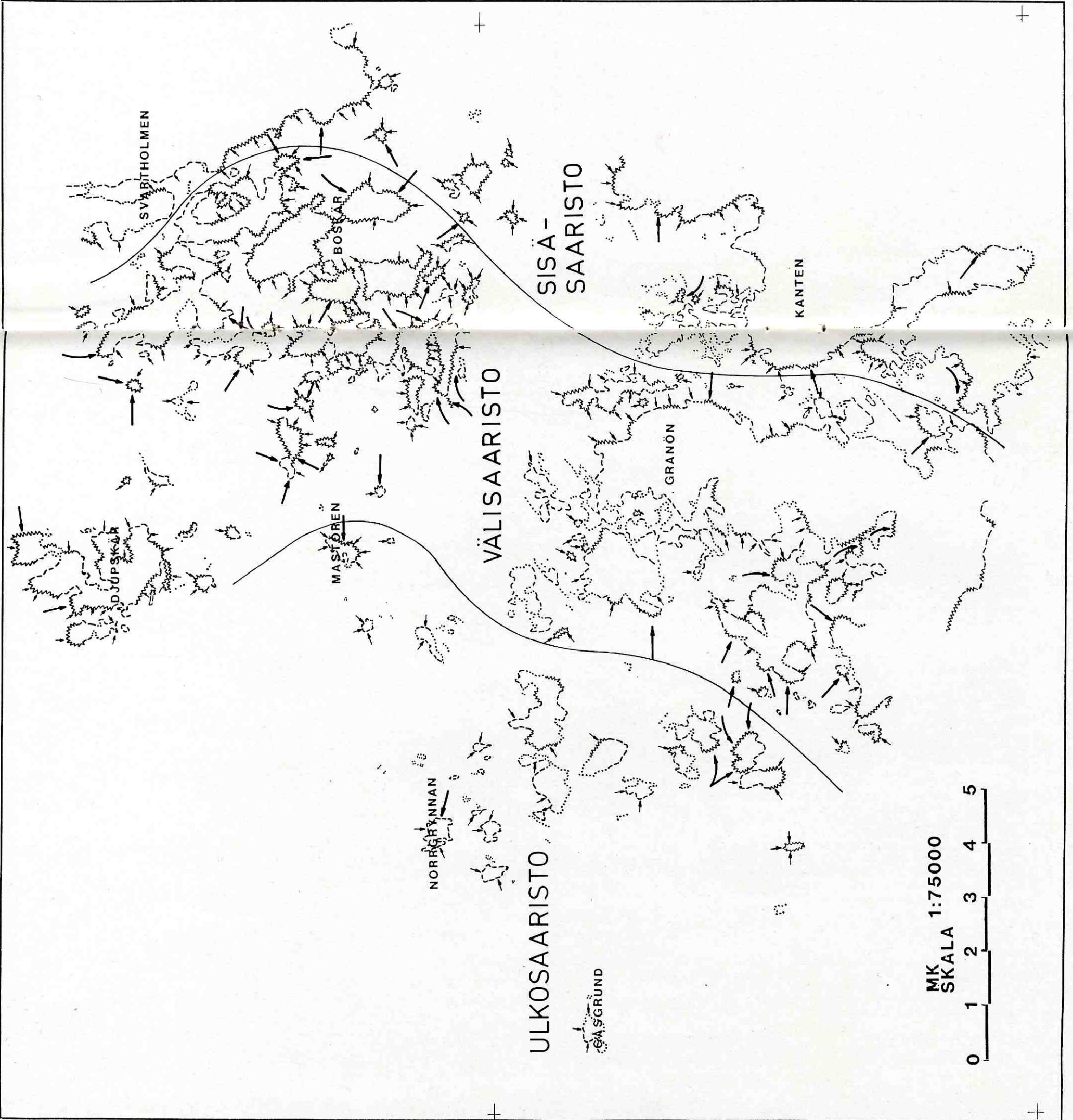
~~~~~ Hyvät ranta-alueet
Goda strandområden

SAAVUTETTAVUUS
FÖRBINDELSEMÖJLIGHET

↗ Hyvä
↘ God

↗ Kohtalainen
↘ Nöjaktig

KSV. YLEISKAAVAOS. 1984
SPV. GENERALPLANEAVD
(ALKUP. SUUNNITTELUKESKUS 20.3.1976)

MK
SKALA 1:75000

2.32 Ilmasto

Vaasan luonnonolosuhteiden yleisselvitykseen (1973) sisältyvän ilmastokuvauksen mukaan vuoden keskilämpötila on suunnilleen sama kuin Tampereen ja Lahti—Heinolan alueella. Kylmimmän kuukauden keskilämpötila on suunnilleen sama kuin Hyvinkään ja Porvoon alueilla. Lämpimimmän kuukauden keskilämpötila on sama Pohjanlahden rannikolla välillä Pori—Oulu ja sisämaassa Kemi—Kajaani—Ilomantsi -linjalla. Lämpimimmän ja kylmimmän kuukauden keskilämpötilojen ero on n. 4°C pienempi kuin maan itäosissa samalla leveysasteella. Merellä on suhteellisen voimakkaasti ilmastoa tasoittava vaikutus. Lisäksi tulee sekä lämpötiloihin että sademäärään ja pilvisyyteen vaikuttavana tekijänä mukaan Skandinaviaa pitkin kulkevan Köli-vuoriston vaikutus, ns. Föhn-efekti.

Vuotuinen sademäärä hiukan alle 500 mm on alhainen. Alempia arvoja esiintyy vain Lapin pohjoisosissa. Erityisesti talvi- ja kevätkausia ovat sademäärät muuhun Suomeen verrattuna vähäiset, alhaisempia arvoja esiintyy vain Perämeren rannikolla, Raahen tienoilla ja Pohjois-Lapissa.

Föhn-vaikutuksesta johtuu myös suuri auringonpaistetuntien määrä, vuodessa keskimäärin n. 1800 tuntia. Tätä suurempia arvoja esiintyy vain Ahvenanmaan saaristossa ja paikoin etelärannikolla.

Tuulien suhteen on Vaasan alueella merkittävin seikka sen sijainti rannikolla. Merialueella vallitsevat tuulet ovat sisämaahan nähden keskimäärin 30—50 % voimakkaampia, mutta Vaasan edustan saaristolla on ilmeinen tuulia heikentävä vaikutus avoimiin rannikoihin verrattuna.

Saariston suunnittelun kannalta merkittävimmät ilmastotekijät ovat suhteellisen alhainen sademäärä sekä suuri auringonpaistetuntien määrä, jotka lisäävät saariston virkistyskäyttömahdollisuuksia.

2.33 Vesialueet

Vaasan edustan merialueen vedenlaatutiedot perustuvat yhteistarkkailuun, joka tehdään merialuetta kuormittavien kuntien ja teollisuuslaitosten toimesta.

Kuvassa on merialue jaettu eri rehevyysluokkiin vuosien 1980—1983 klorofylli-a-pitoisuustulosten perusteella. Erittäin rehevä vyöhyke on kuvan perusteella rajoittunut Onkilahteen, mutta kahden viimeisen vuoden aikana Onkilahden tilanne on parantunut siten, että vesi on laadultaan siellä jo parempaa kuin Isolahdessa. Ulompana ei rehevyytilanteessa ole havaittavissa huonontumista, vaikka kuormitus on merkittävästi vähentynyt viimeisten kolmen vuoden kuluessa.

Vaasan edustan merialueen yhteistarkkailussa tehtävien baktereimääritysten lisäksi tarkkaillaan uimakausina uimavesien hygienistä laatua melko tiiviisti. Kaava-alue on tulosten perusteella ollut hygieniseltä laadultaan hyvää uimavettä.

Vesistön tila veden laadun suhteen ei siten ko. kaava-alueella tällä hetkellä rajoita toimintojen sijoittamista. Tosin rehevöitymiseen liittyvä vesikasvillisuuden runsas esiintyminen hankaloittaa paikoin mm. veneliikennettä.

2.32 Klimatet

Enligt den i översiktsutredningen över naturförhållandena i Vasa (1973) ingående klimatbeskrivningen är årets medeltemperatur ung. densamma som för Tammerfors och Lahtis—Heinola -området. Den kallaste månadens medeltemperatur är ung. densamma som för Hyvinge och Borgå. Den varmaste månadens medeltemperatur är densamma för kuststräckan Björneborg—Uleåborg vid Bottenvikens kust som i inlandet på linjen Kemi—Kajana—Ilomants. Skillnaden mellan den varmaste och den kallaste månadens medeltemperatur är ung. 4 °C mindre än på samma breddgrad i inlandet. Havet har en förhållandevis stark utjämnande inverkan på klimatet. Dessutom tillkommer en på såväl temperaturen, regnmängden som molnigheten kraftigt verkande effekt av den längs Skandinavien löpande Kölen-bergskedjan, det s.k. Föhnfenomenet.

Den årliga regnmängden, något under 500 mm, är låg. Lägre värden förekommer endast i norra delen av Lappland. I synnerhet under vår- och sommarperioderna är regnmängderna i jämförelse med övriga Finland små, lägre värden förekommer endast vid Bottenvikens kust i Brahestadstrakten och i norra Lappland.

En följd av Föhn-inverkan är att antalet soltimmar är högt, i medeltal ung. 1800 per år. Högre värden förekommer endast i Ålands skärgård och på enstaka ställen vid sydkusten.

Då det gäller vindarna är den viktigaste faktorn inom Vasa-området läget vid kusten.

Vindarna inom havsområden är i medeltal 30—50 % starkare än i inlandet, men skärgården utanför Vasa har en tydligt dämpande inverkan i jämförelse med öppen kust.

De mest anmärkningsvärda klimatomständigheterna ur skärgårdsplaneringssynpunkt är den förhållandevis ringa regnmängden samt det höga antalet solskenstimmar, vilket ökar möjligheten att använda skärgården för rekreationsändamål.

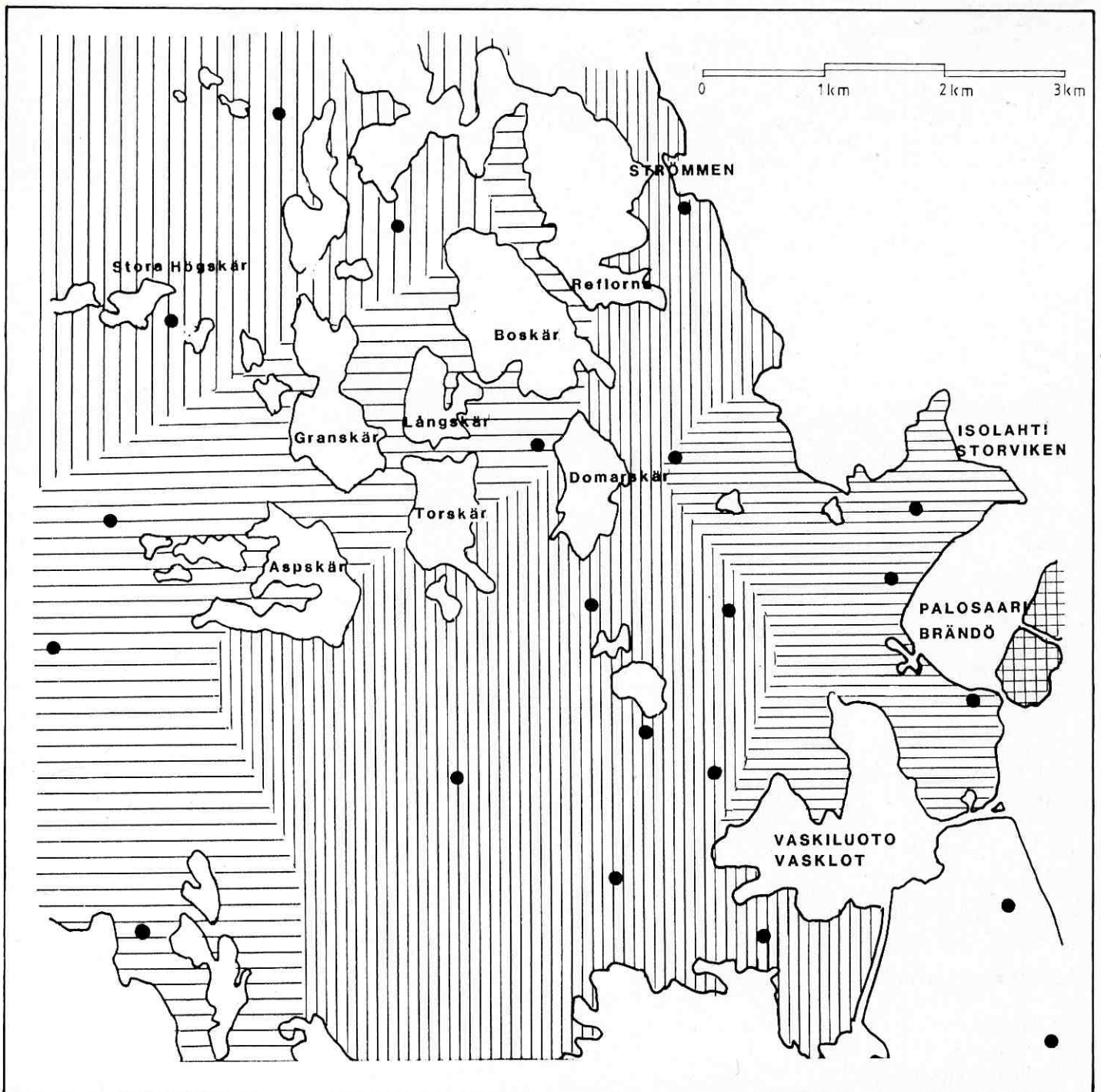
2.33 Vattenområden

Uppgifterna om vattenkvaliteten i havsområdet utanför Vasa grundar sig på en samgranskning. I denna deltar kommuner och industrier som belastar havsområdet.

Havsområdet har i figuren indelats i olika trofizoner enligt 1980—1983 års halter av klorofyll-a. Den ytterst eutrofierade zonen är enligt figuren begränsad till Metviken, men under de två senaste åren har tillståndet i Metviken förbättrats och vattenkvaliteten är redan bättre där än i Störviken. Längre ut märks ingen försämring i trofisituationen. Den har inte heller förbättrats, trots att belastningen har minskat betydligt under de tre senaste åren. Förutom de bakteriebestämningar som görs vid samgranskningen, undersöks badvattnets hygieniska kvalitet rätt ofta under badsäsongen. På basen av resultaten har ifrågavarande planområde badvattnen av god hygienisk kvalitet.

Planområdet har således för tillfället inte en sådan vattenkvalitet som skulle begränsa placeringen av olika verk-

REHEVÖITYMISVYÖHYKKEET FRODIGHETSZONERNA

SAARISTON OSAYLEISKAAVA DELGENERALPLAN FÖR SKÄRGÅRDEN

MERKINNÄT BETECKNINGAR

	ERITTÄIN REHEVÄ YTTERST EUTROF
$< 100 \text{ (mg/l)}$	
	HYVIN REHEVÄ MYCKET EUTROF
30-100 "	
	REHEVÄ EUTROF
10-30 "	
	LIEVÄSTI REHEVÖIT. NÅGOT EUTROFIERAD
5-10 "	
	REHEVÖITYMÄSSÄ EUTROFIERAS
2-5 "	
	KARU KARG (EJ PÅ KARTAN)
< 2 "	

Vaasan edustan merialueen rehevöitymis-
vyöhykkeet vuosien 1980-1983
klorofylli-a:n maksimiarvojen
keskiarvojen perusteella.

Trofioner i havsområdet utanför
Vasa enligt resultaten av
klorofyll-a åren 1980-1983
(medeltalet av årsmaximum).

2.4 Maanomistus

Valtaosan suunnittelualueen 4850 ha:n laajuisesta maa-alueesta on yksityisomistuksessa. Kaupungin omistuksessa maa-alueita on yhteensä n. 140 ha, joista suurin yhtenäinen alue on Djupskärissä. Valtio omistaa yhteensä n. 130 ha, joista suurin osa on Långskäretissä (kartta 4).

Huomattava osa ranta-alueista varsinkin Sundomin puolella on jakokuntien omistuksessa. Västervikin jakokunta omistaa n. 30 ha vesijättöjä ja yhteisiä alueita, Gerbyn jakokunta omistaa n. 50 ha ja Ytter- ja Översundomin jakokunta n. 800 ha, josta n. 400 ha metsämaata ja n. 400 ha joutomaata.

Vesialueista Vaasan kaupunki omistaa kaupungin lähiranat, Sundomin rannasta 271 ha ja Fjärdskäretin ympäristössä 529 ha. Muut vesialueet ovat jakokuntien omistuksessa.

2.5 Loma-asutus

Suunnittelualue on jaettu suunnittelutyötä varten kolmeen osa-alueeseen, joista osa-alue 1 käsittää Gerbyn ja Västervikin puolen rannat laivaväylästä pohjoiseen, osa-alue 2 Sundomin saariston ja osa-alue 3 ulomman saaristoalueen.

Huviloitten määrä osa-alueittain vuoden 1982 lopussa:

osa-alue	1	1090
	2	675
	3	45
Yhteensä		1810 kpl

Koko kaupungin alueella oli vastaavana ajankohtana yhteensä 2395 loma-asuntoa. Määrä on selvästi suurempi kuin vuoden 1980 väestölaskennan yhteydessä saatu tulos 1765 kpl. Ero selittyyneen pääosin sillä, etteivät kaikki loma-asunnon omistajat ilmoittaneet väestölaskennassa tilastokeskukselle huvilaansa.

Utterössä on lomakylä, jossa on tällä hetkellä 38 mökkiä ja 188 vuodepaikkaa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty rantaviivan pituus osa-alueittain sekä rakennetun rantaviivan osuus siitä. Laskelmista on jätetty pois alle 1 ha:n saaret.

Osa-alue	Rantaviivaa yhteensä	Rakennettua rantaviivaa	
1	125,5 km	74,2 km	59,2 %
2	150,5 km	70,0 km	46,6 %
3	59,0 km	2,0 km	3,4 %
Koko alue	333 km	146,0 km	43,8 %

Yleisesti ottaen huviloita on rakennettu kaikenluokkaisille rannoille alavimpia ruohikorantoja lukuunottamatta. Rai-vaustoimenpiteillä on hankalissa paikoissa saatu aikaan tyydyttävät olosuhteet. Koska suuri osa ranta-alueista on jakokuntien omistuksessa, loma-rakentaminen on tapahtunut verraten keskitetysti ja tiiviinä ryhminä.

Rakentaminen on viime vuosina tapahtunut poikkeusluvin (RakL 5 § ja 32 §).

samhetsformer. Vattenvegetation förekommer dock ställvis rikligt som en följd av eutrofieringen och försvårar bl.a. båttrafiken.

2.4 Markägoförhållanden

Största delen av planeringsområdets 4850 ha är i enskild ägo. Staden äger sammanlagt ung. 180 ha mark, av vilka det största sammanhängande området finns på Djupskäret. Staten äger sammanlagt ung. 130 ha av vilka största delen på Långskär (karta 4).

En betydande del av strandområdena i synnerhet på Sundom sidan är i skifteslagens ägo. Västervik skifteslag äger ung. 30 ha tillandning och samfälld mark, Gerby skifteslag äger ung. 50 ha och Ytter- samt Översundom skifteslag ung. 800 ha, varav ung. 400 ha skogsmark och 400 ha impediment.

Vattenområdena vid stadens stränder ägs av Vasa stad som också i Sundom äger 271 ha och kring Fjärdskäret 529 ha vattenområde. Övriga vattenområden ägs av skifteslagen.

2.5 Fritidsbebyggelse

Planeringsområdet är för planeringen uppdelat i tre delar, av vilka delområde 1 omfattar Gerby och Västervik skärgård från fartygsfarleden norrut, delområde 2 Sundom skärgård och delområde 3 det yttre skärgårdsområdet.

Villornas antal delområdesvis i slutet av år 1982:

delområde 1	1090
delområde 2	675
delområde 3	45
Summa	1810 st

På stadens område fanns vid samma tidpunkt sammanlagt 2395 semesterbostäder. Antalet överstiger klart resultatet av folkräkningen 1980 som gav 1765 st. Skillnaden beror till största delen på att alla sommarstugeägare inte meddelade innehav av fritidsbostad vid räkningen.

På Utterö finns en semesterby som för tillfället omfattar 38 stugor med 188 bäddplatser.

I den följande tabellen anges strandlinjens längd delområdesvis och den bebyggda strandlinjens längd därav. Under 1 ha stora holmar har lämnats utanför beräkningen.

Delområde	Strandlinjens längd	Den bebyggda strandlinjen	
1	125,5 km	74,0 km	59,2 %
2	150,5 km	70,0 km	46,6 %
3	59,0 km	2,0 km	3,4 %
Hela området	333,0 km	146,0 km	43,8 %

Allmänt taget har villor byggts på alla slag av stränder med undantag för låga vassbevuxna sådana. Genom röjningsarbeten har godtagbara förhållanden erhållits på svåra platser. Emedan en stor del av strandlinjen ägs av

Lomarakentamisen vilkkautta viime vuosina kuvaa seuraava taulukko, johon on koottu loma-asutusalueita koskevat poikkeusluvut vuosina 1973–82.

	hakemuksia	myönt. päätös
Osa-alue 1	78	58
Osa-alue 2	88	60
Yhteensä	166	118

Vuoden 1980 väestölaskennan tietojen perusteella vaasalaisten huviloista 32 % sijoittuu Vaasan kaupungin alueelle ja vajaa neljännes Mustasaaren alueelle. Vaasan alueella olevista loma-asunnoista on 84 % vaasalaisten ja 5 % mustasaarelaiden omistamia. Liitetaulukossa on esitetty loma-asuntojen lukumäärä sijaintikunnan ja kotikunnan mukaan 1.11.1980.

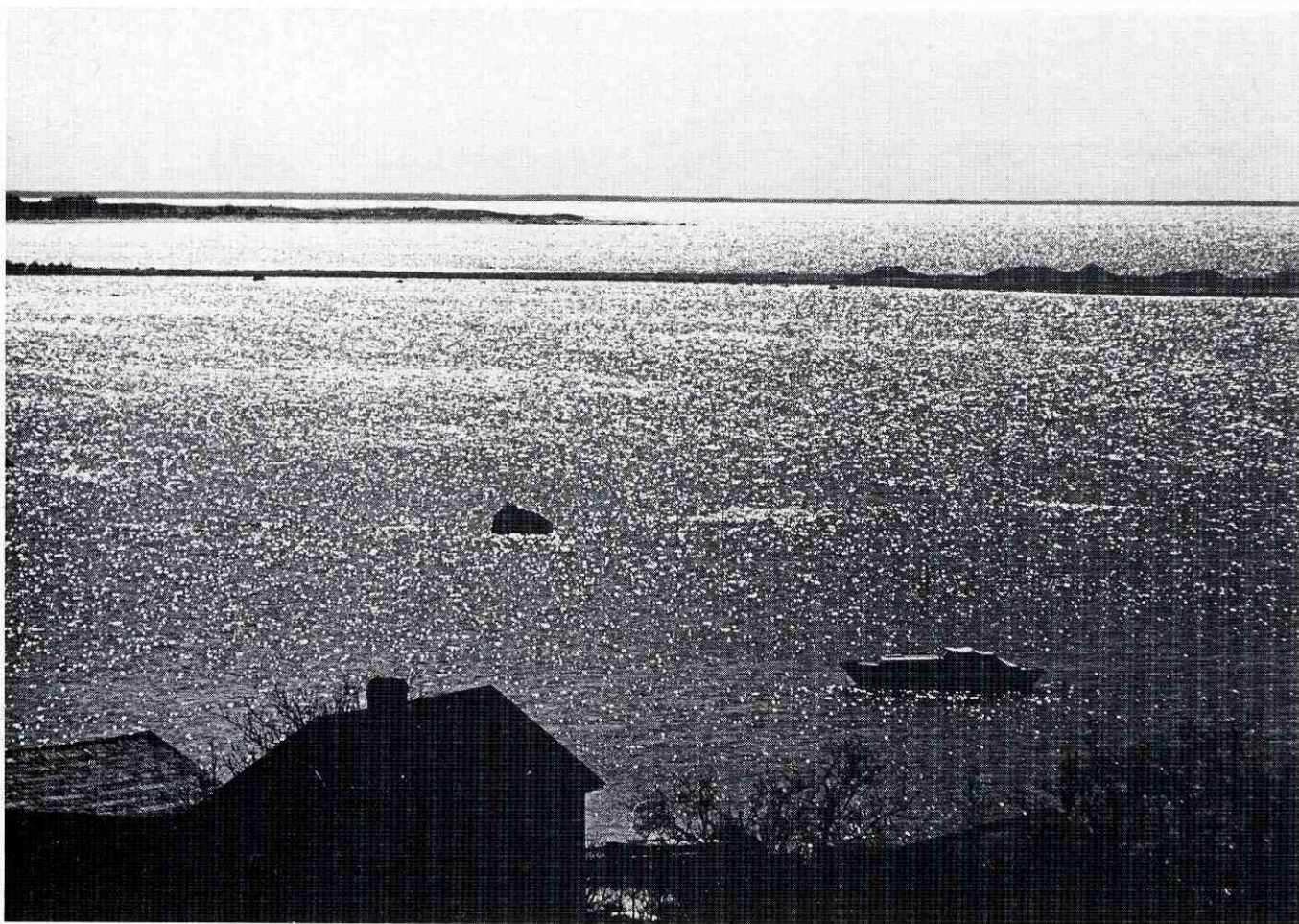
samfälligheterna har fritidsbebyggelsen skett rätt koncentrerat och i tätta grupper.

Byggandet har de senaste åren skett med undantagstillstånd (ByggnL § 5 och § 32).

Det livliga fritidshusbyggandet visar följande tabell vilken visar antalet undantagstillstånd för fritidshus under åren 1973–82.

	Sökande	Godk. beslut
Delområde 1	78	58
Delområde 2	88	60
Summa	166	118

Enligt uppgifterna i befolkningsräkningen för år 1980 finns 32 % av vasabornas villor på Vasa stads område och en knapp fjärdedel i Korsholm. Av fritidshusen inom Vasa stads gränser ägs 84 % av vasabor och 5 % av korsholmsbor. I bilagan visas fritidsbostädernas antal i förhållande till placeringskommun och hemkommun 1.11.1980.

Kuva 11
Merellistä mökkitunnelmaa. (JK)

Bild 11
Havsstämning (JK)

505. YKSIITYISTEN HENKILÖIDEN JA PERIKUNTIEN OMISTAMAT KESÄMÖKIT SIJAINTIKUNNAN JA OMIKUNNAN ASUINKUNNAN MUKAAN 1.11.1980 AV ENSKILDA PERSONER OCH STÄRBHUS ÄGDA FRITIDSHUS EFTER BELÄGENHETSKOMMUN OCH ÄGARENS HEMORT

KESÄMÖKIT SIJAINTIKUNTA
FRITIDSHUSET BELÄGEN-
HETSKOMMUN

KESÄMÖKIT JA MUUT VAPAA-AJAN RAKENNUKSET OMIKUNNAN ASUINKUN-
NAN MUKAAN

SOMMARSTUGOR OCH ÖVRIGA FRITIDSHUS EFTER ÄGARENS HEMORT

VAASAN LÄÄNI - VASA LÄN

VAASA-VASA

YHTEENSÄ	1765	VAASA	146	ESPOO	5	HELSINKI	25	VANTAA	2	HÄMEENL.	2
KAUNIAIN	2	KOKKOLA	3	LAHTI	2	LAIHIA	4	MAALAHTI	9	MUSTAS.	93
KURMIJ.	2	OULU	2	PIETARS.	4	PORI	2	SEINÄJ.	5	TAMPERE	3
VÄHÄTYÖ	4	VOYRI	4	MUUT	103						

TILASTOKESKUS - STATISTIKSENTRALEN VAL 80 F08

AJETTU 22/07/82 SIVU 26

504. YKSIITYISTEN HENKILÖIDEN JA PERIKUNTIEN OMISTAMAT KESÄMÖKIT OMIKUNNAN ASUINKUNNAN JA KESÄMÖKIN SIJAINTIKUNNAN MUKAAN 1.11.1980 AV ENSKILDA PERSONER OCH STÄRBHUS ÄGDA FRITIDSHUS EFTER ÄGARENS HEMORT OCH FRITIDSHUSENS BELÄGENHETSKOMMUN

OMIKUNNAN ASUINKUNTA
ÄGARENS HEMORT

KESÄMÖKIT JA MUUT VAPAA-AJAN RAKENNUKSET SIJAINTIKUNNAN MUKAAN
SOMMARSTUGOR OCH ÖVRIGA FRITIDSHUS EFTER BELÄGENHETSKOMMUN

VAASAN LÄÄNI - VASA LÄN

VAASA-VASA

YHTEENSÄ	4655	VAASA	1409	ALAHÄRMÄ	2	ALAJÄRVI	24	ALAVUS	21	ASIKKALA	2
DRAGSJÄ	3	EURAJOKI	2	EVIJÄRVI	12	HALSUA	12	IITTI	3	ILMAJOKI	16
INARI	4	ISOJOKI	2	ISOKYRÖ	47	JALASJÄR	10	JURVA	48	JÄMSÄNK.	2
KÄLÄJOKI	4	KANNONK.	2	KARIJOKI	2	KARJALOH	2	KARSTULA	4	KASKINEN	3
KAUHAI.	5	KAUSTIN.	2	KEURUU	7	KIHNIÖ	2	KITEE	2	KOKKOLA	8
KOLARI	4	KORSNÄS	196	KORTESJ.	6	KRISTIK	66	KRUUNUP.	6	KUHMOIN.	2
KUORTANE	10	KURU	2	KUSTAVI	3	KUUSAMO	2	KYYJÄRVI	2	KÄLVIA	3
KEMIJÄR.	2	LAIHIA	47	LAITILA	2	LAPPAJ.	31	LAPUA	13	LAUKAA	3
LAVIA	2	LEHTIN.	10	LEMI	4	LEPPÄVIR	2	LUCPIÖI.	2	LUOTO	14
HAALAHTI	413	MAKSAMA	279	MERIKARV	3	MIKK.MLK	2	MULTIA	2	MUCNIC	2
MUSTAS.	1234	MAUYO	9	NILSIÄ	2	KURNC	2	NÄRPIÖ	101	OKRAVAIK.	102
PARKANO	2	PETÄJÄV.	2	PIETARS.	10	PIET.MLK	10	PIHTIP.	2	PORI	2
PARV.MLK	2	PYHÄJOKI	2	PYHÄJ.DL	2	PYHÄRAN.	3	KCV.MLK	2	RUCVESI	6
SAARIJ.	2	SIMO	2	SIPCG	2	SOINI	4	TAIVASS.	2	TEUVA	7
TOHMAJ.	2	TOIVAKKA	3	TOYSÄ	12	UUSIKAAR	57	VALKEAK.	3	VIMPELI	3
VIRKAT	5	VÄHÄTYÖ	57	VOYRI	80	YLIHÄRÄ	3	YLISTARO	50	ÄHTÄRI	14
MUUT	81										

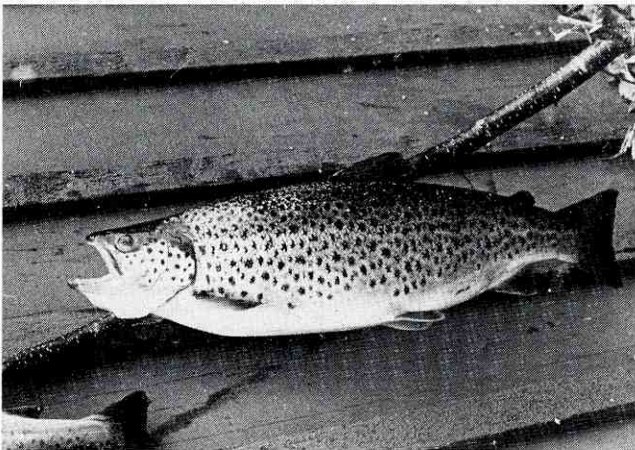
Huomautuksia: Kesämökkien lukumäärään sisältyvät vain ne yksityisten henkilöiden ja perikuntien omistamat kesämökit, joiden yhden omistajan henkilötunnus on ilmoitettu laskennan kesämökkilomakkeella.

Anmärkning: I antalet fritidshus ingår enbart de fritidshus som ägs av enskilda personer och stärbhus, i fråga om vilka någon av ägarnas personsignum har angetts på blanketten för fritidshus.

2.6 Elinkeinot

Vaasan edustan merialueen yhteistarkkailuun liittyy myös kalatalousselvitys. Ammattikalastus on keskittynyt Sundomin puolelle, missä vuonna 1982 oli meneillään olevan kalatalousselvityksen mukaan 15 pääammatti- ja 9 sivuammattikalastajaa, jotka harjoittivat kalastusta aktiivisesti. Lisäksi Gerbyssä oli yksi pääammattikalastaja. Seuraavasta taulukosta käy selville ammattimaisen kalastuksen saaliin suuruus tuhansina kiloina Vaasassa ja Mustasaassa Österbottens Fiskarförbund r.f. tietojen mukaan. Saaliin maantieteellinen jakaantuminen taulukossa ei ole aivan oikea, koska esim. Vaasan osuudeksi merkitystä hauki- ja ahvensaaliista suuri osa on luultavasti pyydetty Vaasan vesialueen ulkopuolelta.

2.6 Näringar

I anslutning till samgranskningen av havsområdet utanför Vasa ingår också en fiskeriutredning.

Yrkesfisket är koncentrerat till Sundom, där det år 1982 enligt den pågående fiskeriutredningen fanns 15 yrkes- och 9 binäringsfiskare, som bedrev aktivt fiske. I Gerby fanns dessutom en yrkesfiskare. I följande tabell visas fångstens storlek i tusen kilo för de yrkesmässigt fiskande i Vasa och Korsholm enligt uppgifter från Österbottens fiskarförbund r.f. Den geografiska indelningen för fångsten i tabellen är inte exakt, t.ex. en stor del av gädd- och abborrfångsterna är troligen fångade utanför Vasavattnen.

Kuva 12
Taimentakin löytyy innokkaille kalastajille. (JK)

Bild 12
Också laxöringar finns för ivriga fiskare. (JK)

	Vaasa				Mustasaari			
	1980	1981	1982	1983	1980	1981	1982	1983
Silakka	545,9	299,0	452,0	300,0	623,5	262,5	535,0	230,0
Lohi	2,0	1,0	2,1	2,4	20,0	19,2	13,4	31,2
Täinnet	0,1	0,7	—	0,4	0,5	5,0	2,3	2,7
Siika	56,8	22,5	16,2	42,3	191,8	226,6	193,0	170,5
Hauki	15,1	0,1	5,1	7,6	31,4	50,1	39,4	29,6
Lahna	5,4	—	—	—	0,3	4,3	1,1	1,2
Made	5,6	—	—	—	3,0	4,8	11,0	3,6
Ahven	5,4	0,6	1,5	3,6	42,2	42,6	33,0	23,8
Turska	—	—	—	0,8	—	—	—	74,2
Muut	31,9	11,5	21,1	12,2	122,8	74,2	31,0	45,0
Yht.	668,0	335,4	498,0	376,1	1035,4	689,0	859,2	611,8

	Vasa				Korsholm			
	1980	1981	1982	1983	1980	1981	1982	1983
Strö- ming	545,9	299,0	452,0	300,0	623,5	262,5	535,0	230,0
Lax	2,0	1,0	2,1	2,4	20,0	19,2	13,4	31,2
Lax- öring	0,1	0,7	—	0,4	0,5	5,0	2,3	2,7
Sik	56,8	22,5	16,2	42,3	191,8	226,6	193,0	170,5
Gädda	15,1	0,1	5,1	7,6	31,4	50,1	39,4	29,6
Braxen	5,4	—	—	—	0,3	4,3	1,1	1,2
Lake	5,6	—	—	—	3,0	4,8	11,0	3,6
Ab- borre	5,4	0,6	1,5	3,6	42,2	42,6	33,0	23,8
Torsk	—	—	—	0,8	—	—	—	74,2
Övriga	31,9	11,5	21,1	12,2	122,8	74,2	31,0	45,0
Summa	668,0	335,4	498,0	376,1	1035,4	689,0	859,2	611,8

Maataloutta harjoitetaan suunnittelualueella lähinnä metsätalouden muodossa. Erityisesti sisäsaariston metsäalueilla on merkitystä myös puuntuotannon kannalta. Etäisyyksien ja maaston kivisyyden vuoksi metsänhoito saaristossa ei ole ollut kovin tehokasta. Suurella osalla saarista kasvaa yli-ikäistä kuusimetsää. Myös virkistyskäytön kannalta olisi eduksi, jos metsää uusittaisiin ja puustoa monipuolistettaisiin. Avohakkuita suoritetaan nykyisin jossain määrin, toimenpidekiellosta johtuen kaupunginhallituksen luvalla.

Matkailuelinkeino hyödyntää saaristoa lähinnä Utterön lomakylän ja saaristoristeilyjen muodossa.

Jordbruket sköts inom planeringsområdet närmast som skogsbruk. I synnerhet den inre skärgårdens skogsområden har en viss betydelse som virkesproducent. På grund av de långa avstånden och den steniga terrängen har skogsbruket i skärgården inte varit särskilt effektivt. På en stor del av holmarna växer överårig granskog. Även ur rekreationssynpunkt vore det till fördel om skogen skulle förnyas och trädbeståndet bli artrikare. Kalhyggen förekommer i någon mån men är på grund av åtgärdsförbud underkastade stadsstyrelsens lov.

Turistnäringen ytnyttjar skärgården närmast i form av Utterö semesterby och skärgårdskryssningar.

2.7 Liikenne

Alueen pohjoisosassa tulee paikallistie Västervikin rantaan, jonne on säännöllinen bussiyhteys. Saariin kuljetaan veneillä Västervikin venesatamasta. Sundomin puolella kulkee metsäautotie Utteröstä läpi saarien Långskäret, Byön ja Granön. Långskäretissä on TVL:n rakentama kalasatama, joka palvelee myös loma-asutusta ja muuta vapaa-ajan viettoa.

Suuri osa huvila-asukkaista kulkee saaristoon veneillä suoraan kaupungin rannasta.

Sundomin saaristossa veneväylien merkitsemisestä huolehtii Sundomin moottorikerho. Gerbyn ja Västervikin saaristossa tehtävää hoitaa Vaasan moottorikerho.

Kuva 13
Luminen Granön metsäautotie. (IN)

2.8 Jätehuolto

Saariston jätehuolto on hoidettu suurimpien venesatamien yhteyteen sijoitettujen jätessäiliöiden avulla. Saarista jätteiden keräilyä ei ole järjestetty.

Kaava-alueella on otettava huomioon vesi- ja jätehuolto-ohjeina sisäasiainministeriön ja vesihallituksen ohjeet: "Loma-asutuksen vesi- ja jätehuolto".

2.7 Trafiken

I områdets norra del leder en byggdeväg ut till stranden vid Västervik med regelbunden busstrafik. Ut till skärgården färdas man med båt från hamnen i Västervik. I Sundom går en skogsbilväg till Utterö och över Långskär, Granskär och Byön. På Långskär finns en av VoV byggd fiskehamn som även betjänar fritidsbebyggelsen och annan rekreation.

En stor del av villaborna färdas till skärgården med båt direkt från stadens stränder.

Utmärkningen av farlederna i Sundom sköts av Sundom motorbåtsklubb. I Gerby—Västervik skärgård sköts denna uppgift av Vasa Motorbåtsklubb.

Bild 13
En snöig skogsbilväg på Granö. (IN)

2.8 Avfallshanteringen

Avfallshanteringen har skötts sålunda att vid de större småbåtshamnarna har avfallsbehållare utplacerats. Avfallsinsamling har inte ordnats i skärgården.

Inom planområdet bör vid vatten- och avfallshantering de av inrikesministeriet och vattenstyrelsen utgivna direktiven: "Fritidsbostädernas vatten- och avfallsservice" beaktas som riktgivande.

3. Tavoitteet

Suunnittelutavoitteisto on jaettu kahteen osaan. Yleispiirteiset, laajan alan kattavat yleistavoitteet antavat yleiset suuntaviivat suunnittelutyölle. Sektorikohtaisilla tavoitteilla tarkennetaan päämääriä eri osatekijöiden kohdalla.

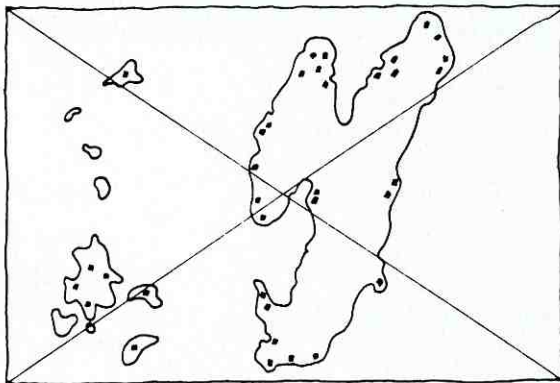
3.1 Yleistavoitteet

- Suunnittelulla tulee ohjata Vaasan kaupungin alueen rantojen käyttöä kaikkien kaupunkilaisten kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon myös seudulliset ja valtakunnalliset näkökohdat.
- Suunnitelman tulee osoittaa pääpiirteet yksityiskohdalliseksi rantojen käytön suunnittelulle.
- Suunnittelussa tulee huomioida tasapuolisesti eri käyttäjäryhmien tarpeet.
- Suunnittelulla tulee helpottaa rantojen rakentamisen ohjaamista sekä lupahakemusten käsittelyä ranta-alueilla.
- Suunnitelman tulee muodostaa perusta rantakaavojen tarpeellisuuden määrittelylle.
- Suunnittelussa tulee huomioida eri maanomistajat mahdollisimman tasapuolisesti.
- Suunnittelussa tulee luonnonsuojelukysymyksiin kiinnittää korostettua huomiota.

3.2 Sektorikohtaiset tavoitteet

3.21 Loma-asutus

- Loma-asutukseen sallitaan käytettävän korkeintaan 50 % ranta-alueista.
- Loma-asutus tulee pyrkiä keskittämään rantaviivan tuhmaamisen estämiseksi.

- Alle 1 hehtaarin saaret ja ulkosaaristo tulee säilyttää rakentamattomina.
- Puuttomat saaret, niemet ja kannakset tulee jättää rakennustoiminnan ulkopuolelle.

3 Mål

Planeringsmålen är uppdelade på två nivåer. Översiktliga, ett vidsträckt område täckande, allmänna mål, ger generella riktlinjer för planeringsarbetet. Målsättning sektorvis preciserar målen för olika delmoment.

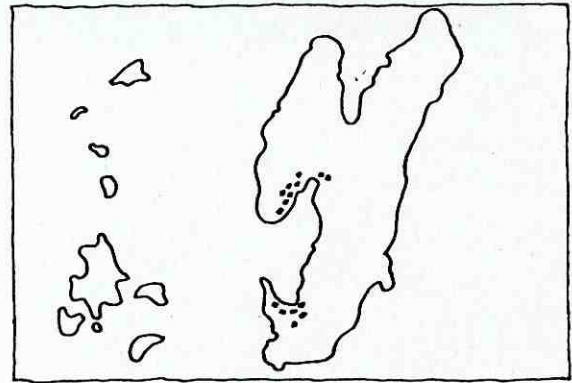
3.1 Allmänna mål

- Genom planeringen bör användningen av stränderna på Vasa stads område styras på ett för alla stadsbor så ändamålsenligt sätt som möjligt med iakttagande av såväl regionala som riksomfattande synpunkter.
- Planen bör anvisa huvuddragen för en detaljerad planering användningen av stränderna.
- Vid planeringen bör de olika användningsgruppernas behov beaktas rättvist.
- Planeringen bör underlätta styrningen av bebyggande av stränderna och behandlingen av byggnadslovsansökningarna för strandområdena.
- Planeringen bör utgöra en grund för bestämmandet av behovet av strandplaner.
- Vid planeringen bör olika markägare behandlas så opartiskt som möjligt.
- Vid planeringen bör naturskyddsfrågorna ägnas en ökad uppmärksamhet.

3.2 Mål sektorvis

3.21 Fritidsbebyggelse

- Fritidsbebyggelsen tillåts använda högst 50 % av strandområdena.
- Man bör sträva efter att koncentrera fritidsbebyggelsen för att spara strandlinjen.

Piirros 2

Teckning 2

- Holmar under 1 ha och den yttre skärgården bör bevaras obebyggda.
- Kala holmar, uddar och näs bör lämnas obebyggda.

- Suunnittelun avulla on pyrittävä minimoimaan loma-asutuksen vesistöä saastuttava vaikutus.
- Suunnittelussa tulee ottaa huomioon maisemalliset tekijät ja käyttää luontosuhteita hyväksi loma-asutuksen sopeuttamiseksi maastoon.
- Loma-asutusta suunniteltaessa tulee huomioida virkistykseen tarpeet.
- Suunnittelulla tulee turvata valinnan mahdollisuus loma-asumisessa varaamalla sopivassa suhteessa eri tyyppisiä loma-asuntoalueita.

3.22 Ulkoilu ja virkistys

- Suunnittelussa tulee varata riittävästi rakentamattomia alueita virkistys-, ulkoilu- ja retkeilytarkoituksiin
- Virkistys- ulkoilualueiden tulee olla mahdollisuuksien mukaan erilaisin kulkuvälinein saavutettavissa.
- Rantojen virkistyskäyttöä tulee ohjata siten, että siitä koituu mahdollisimman vähän haittaa peruselinkeinojen harjoittamiselle.
- Aktiiviseen virkistystoimintaan osoitetut alueet tulee ensisijaisesti pyrkiä varaamaan yhteiskunnan omistamilta maa-alueilta.
- Virkistystoimintoja suunniteltaessa on huomioitava maaston kulutuskestävyys.
- Virkistyskalastuksen tarpeet tulee huomioida.
- Suunnitelmassa on osoitettava riittävästi yleisiä uimarantoja, tarvittavat venesatamat sekä veneilyreitit mairinnouspaikat.

3.23 Elinkeinot

- Hyvää maa- ja metsätalousmaata tulee suojella muulta maankäytöltä.
- Vesialueiden käytön suunnittelussa tulee erityisesti ottaa huomioon ammattikalastukseen käytettävät pyyntialueet ja kalojen kutupaikat.
- Perinteiset kalasatamat tulee säilyttää nykyisessä käytössään.

3.24 Luontosuhteet

- Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon tarkoituksenmukaiseen hyväksikäyttöön.
- Suunnittelulla tulee edesauttaa rantojen luonnon ja maiseman arvojen säilyttämistä.
- Suunnittelussa on otettava huomioon puuston, aluskasvillisuuden, maaperän ja pinnanmuotojen kyky vastaanottaa erilaisia toimintoja.
- Vesistöön kohdistuva toiminta ei saa aiheuttaa vesistön luontaisen puhdistumiskyvyn heikkenemistä.

- Genom planering bör man minimera fritidsbosättningens förorenande inverkan på vattenområdena.
- Vid planeringen bör landskapsmässiga faktorer iaktas och vid fritidsbebyggelsen bör naturförhållandena iaktas så att den anpassas till terrängen.
- Vid planeringen av fritidsbebyggelsen bör rekreationsbehoven beaktas.
- Vid planeringen bör möjligheten att välja fritidsbebyggelse tryggas genom att olika typer av fritidsbebyggelseområden att lämpliga proportioner reserveras.

3.22 Friluftsliv och rekreation

- Vid planeringen bör tillräckligt med obebyggda områden reserveras för rekreation, friluftsliv och utflyktsändamål.
- Rekreations- och friluftsområden bör om möjligt kunna nås med olika färdmedel.
- Användningen av stränderna för rekreatiönsändamål bör styras så att den föranleder minsta möjliga olägenhet för utövningen av basnäringarna.
- De områden som anvisas för aktiv rekreatiönsverksamhet bör man i första rummet sträva efter att reservera på av samhället ägda markområden.
- Vid planering av rekreatiönsverksamheten bör beaktas i vad mån terrängen tål nedslitning.
- Fritidsfiskets behov bör uppmärksammas.
- I planen bör tillräckligt med allmänna badstränder, behövliga båthamnar samt småbåtsfärleder jämte landstigningsplatser anvisas.

3.23 Näringar

- God jordbruks- och skogsmark bör skyddas för annan markanvändning.
- Vid planeringen av användningen av vattenområdena bör särskilt yrkesfiskarnas fångstplatser och fiskens lekplatser beaktas.
- Traditionella fiskehamnar bör bevaras.

3.24 Naturförhållanden

- Vid planeringen bör särskild uppmärksamhet fästas på en ändamålsenlig användning av naturen.
- Planeringen bör främja strandnaturens och landskapsvärdenas bevarande.
- Vid planeringen bör trädbeståndets, undervegetationens, jordmånens och ytlagens förmåga att uthärda olika verksamheter uppmärksammas.
- Verksamheter vid vattendragen får inte inverka försvagande på den naturliga reningsförmågan hos dessa.

4. Osayleiskaavan mitoitus ja aluevarausten perustelu

4.1 Yleisperustelut

Saariston nykyinen maankäyttö on varsin pitkälle sanellut myös tulevat aluevaraukset. Loma-asutukseen käytettävissä olevat ranta-alueet on jo suurinpiirtein rakennettu, vaihtoehtoisia ratkaisuja on voitu harkita vain muiden maankäyttömuotojen suhteen. On lähinnä jakokuntien ansiota, että vapaita ranta-alueita ylipäänsä vielä on jäljellä.

Alkuperäisen yleissuunnitelman mukaisesti on uloimmat saaret, osa-alue 3, pyritty säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisena, ts. se on osoitettu suojeluun, virkistykseen ja metsätalousalueeksi, joilla mainitut tarpeet otetaan huomioon (MU). Sisemmässä saaristossa sekä osa-alueella 1 että 2 on yleissuunnitelmaa tarkistettaessa tarkistettu myös virkistys- ja suojelualuevarauksia. Tällöin on perusteena ollut tarkennetut tiedot luontosuhteista, mutta myös maanomistus. Suunnittelun kannalta on varsin hyödyllistä ollut yhteys jakokuntiin, maanomistajiin ja huvila-asukkaisiin sekä luonnonsuojelujärjestöihin. Käsitys suunnitelman toteuttamisellistyksistä on tarkentunut suunnittelunaikaisen poikkeuslupakäsittelyn yhteydessä.

Tämänhetkinen maankäyttö saaristossa vastaa sellaiseen varsin pitkälle laadittua osayleiskaavaa. Sen sijaan maankäytön turvaaminen tulevaisuudessa, so. suojelu- ja virkistysalueiden sekä rakentamattomien ranta-alueiden juridinen suoja on turvaamatta.

4.2 Loma-asutus, matkailu (RA, RM)

Loma-asuntojen tarvetta arvioitaessa on ilmeistä, että niiden kysyntä on huomattavasti suurempi kuin mitä loma-asutusta kaupungin alueelle voidaan sijoittaa. Mitoituslähtökohdaksi tulee tällöin luonnon sietokyky ja muiden maankäyttötarpeiden aiheuttamat rajoitukset.

Tärkeimmät mitoistustekijät ovat käytettävissä olevan rannan määrä, rantaviivan muoto, rannan laatu, saarten koko sekä oleva huvila-asutus. Tavoitteiden mukaisesti rantaviivasta saa käyttää loma-asutukseen enintään 50 %. Lisäksi loma-asuntojen määrä saarissa on rajoitettu enintään 1 huvilaan/ha.

Kun omarantaiseen lomarakentamiseen käytettävissä olevan rantaviivan pituus on yhteensä n. 140 km, suunnittelualueelle mahtuu teoriassa n. 2800 huvilaa kun niitä tällä hetkellä on hieman yli 1800 kpl. Todellisuudessa loma-asutuksen lisäämismahdollisuuksia on enää n. 200—250 huvilalle, koska erityisesti saarten pienuus, rantaviivan mutkikkuus ja nykyisen loma-asutuksen sijainti rajoittavat monin paikoin täydennysrakentamismahdollisuuksia.

Koska loma-asutukseen soveltuvat rannat ovat jo nykyisellään omarantaisessa loma-asutuksessa, ei muita loma-asutuksen muotoja suunnittelun puitteissa ole voitu osoittaa. Kaavoituksen kuluessa on luovuttu alkuperäisistä tiivistä loma-asutusalueista, koska maanomistajat eivät ole halukkaita niitä toteuttamaan.

4. Delgeneralplanens dimensionering och motive-ringar till områdesreserve-ringarna

4.1 Allmänna motiveringar

Den nuvarande markanvändningen i skärgården har ganska långtgående dikterat även kommande områdesreserveringar. Strandområden som kan användas för semesterbebyggelse är redan så gott som utbyggda, alternativa lösningar har endast kunnat övervägas i relation till övriga markanvändningsformer. Det är närmast samfälligheternas förtjänst att det överhuvudtaget ännu finns lediga strandområden.

I enlighet med den ursprungliga planen har man strävat efter att de yttre skären, delområde 3, såvitt möjligt skulle bevaras i naturtillstånd, m.a.o. är den anvisad för skyddsområden, rekreation och skogsbruk, för vilka nämnda behov beaktas (MU). För den inre skärgården samt delområdena 1 och 2 har vid granskningen av generalplanen även behovet av rekreations- och skyddsområden granskats. Härvid har preciserade uppgifter om naturförhållanden legat som grund men även ägorättsförhållanden har beaktats. För planeringens del har kontakten med samfälligheterna, markägarna, fritidshusägarna och naturskyddsorganisationer varit synnerligen givande. Uppfattningen om möjligheterna att förverkliga planen har preciserats i samband med behandlingen av undantagslov under planeringstiden.

Den nuvarande markanvändningen i skärgården motsvarar ganska långt den uppgjorda delgeneralplanen. Däremot saknas det juridiska skyddet som i framtiden skulle säkra markanvändningen för skydds- och rekreationsområden liksom för de obebyggda strandområdena.

4.2 Fritidsbebyggelse, turism (RA, RM)

Vid beräkandet av behovet av fritidsbostäder är det tydligt att efterfrågan är betydligt större än vad man kan placera inom stadens gränser. Dimensioneringsgrund utgör härvid graden av vad naturen tål samt av övrigt markanvändningsbehov förorsakade begränsningar.

De främsta dimensioneringsfaktorerna utgör den strandareal som finns disponibel, strandens kvalitet, holmarnas storlek samt befintlig fritidsbebyggelse. Enligt målsättningen får 50 % av strandlinjen användas för fritidsbebyggelse. Dessutom är antalet fritidsbostäder i skärgården begränsat till högst ett fritidshus/ha.

Då längden på den disponibla strandlinjen för fritidshus med egen strand utgör ca 140 km skulle i teorin ca 2 800 fritidshus rymmas på planeringsområdet, medan det för tillfället finns något över 1 800 st. I verkligheten utgör utbyggnadsmöjligheterna endast ca 200—250 fritidshus, emedan speciellt de små holmarna, den krokiga strandlinjen och den nuvarande fritidsbebyggelsens placering på många platser begränsar utbyggnadsmöjligheterna. Eftersom de sträder som är lämpliga för fritidsbebyggelse redan nu är bebyggda med fritidshus med egen strand,

Osa-alueittain loma-asuntoalueista voidaan todeta seuraavaa:

Osa-alueen 1 lomarakentamiseen osoitettavissa olevat alueet ovat täyteen rakennettuja. Lisärakentamista voi tapahtua vain vähäisessä määrin nykyistä huvila-asutusta tiivistäen.

Osa-alueen 2 on välittömästi nykyiseen loma-asutukseen liittyvien täydennysrakentamismahdollisuuksien ohella käytettävissä lomarakentamiseen vielä n. 5 km rantaviivaa. Uusia loma-asuntoja alueelle voidaan sijoittaa n. 200 kpl.

Osa-alueella sijaitsevat lomakyläalueet sekä leirintäalue ovat suunnittelualueen matkailupalveluksia varten kaavoitetut alueet. Matkailua palvelee myös osa-alueella 1 oleva Nagelskärin virkistysalue saaristoristeilyjen tukikohtana.

Osa-alueelle 3 ei ole osoitettu uutta loma-asutusta, koska alueen luonto ei sovellu tarkoitukseen. Monet saarista ovat pienehköjä ja niiden peitteisyys on vähäisempi kuin sisäsaaristossa. Saaret ovat hajallaan ja rannat näkyvät pitkienkin matkojen päähän. Lisäksi saaret ja niiden lähivedet ovat tärkeitä kalastuselinkeinon harjoittamiselle.

har inte några andra former för fritidsbebyggelse kunnat anvisas inom ramen för planeringen. Vid planläggningen har man avstått från de ursprungliga områdena med tät fritidsbebyggelse, eftersom markägarna inte är villiga att genomföra bebyggelsen så.

Följande kan delområdesvis konstateras om fritidshusområdena:

Delområde 1: de områden som kan anvisas för bebyggelse med fritidshus är fullbyggda. Utbyggnad kan ske endast i ringa grad genom att förtäta den nuvarande fritidsbebyggelsen.

Delområde 2: förutom en förtätning av den nuvarande fritidsbebyggelsen kan ännu ca 5 km strandlinje användas för fritidshusbyggande. På området kan placeras ca 200 nya fritidshus. Semesterbyområdena och campingområdet på det området är planerade för turism inom planområdet. Rekreatiomsområdet Nagelskär inom delområde 1 betjänar även turismen som stödjepunkt för skärgårdskryssningar.

Delområde 3: ingen ny fritidsbebyggelse har anvisats emedan områdets natur inte lämpar sig för sådant ändamål. Många av holmarna är små och deras vegetation glesare än i inre skärgården. Holmarna är spridda och stränderna syns på långt håll. Dessutom är holmarna och vattnen kring dessa viktiga ur fiskerinäringens synpunkt.

Kuva 14

Vanha postikortti 1900-luvun alusta esittää tyypillistä ajan huvilarakentamista, josta suuri osa on säilytetty ja kunnostettu.

Osa-yleiskaavan loma-asutus- ja matkailualueiden laajuus osa-alueittain on seuraava:

	RA pinta- ala (ha)	ranta- viiva (jm)	RM pinta- ala (ha)	ranta- viiva (jm)
Osa-alue 1	465	74 000	—	—
Osa-alue 2	410	66 000	57	4 000
Osa-alue 3	—	—	—	—
Yhteensä	875	140 000	57	4 000

Bild 14

Ett gammalt postkort från början av 1900-talet med ett exempel på villabyggnad från den tiden. De flesta villorna har bevarats och renoverats.

Fritidshus- och turistområdenas fördelning delområdesvis är följande:

	RA areal (ha)	Strand linje (lm)	RM areal (ha)	Strand. linje (lm)
Delområde 1	465	74 000	—	—
Delområde 2	410	66 000	57	4 000
Delområde 3	—	—	—	—
Summa	875	140 000	57	4 000

4.3 Elinkeinot (MT, MU)

Maatalousalueiksi on osoitettu sellaiset metsätalouskäytössä olevat suunnittelualueen osat, joita ei ole varattu loma-asutus- tai virkistystarpeisiin.

Aluevarausten laajuus osa-alueittain on seuraava

	MT, MU pinta-ala (ha)	rantaviiva (jm)
Osa-alue 1	603	36 000
Osa-alue 2	12 147	48 000
Osa-alue 3	65	1 000
Yhteensä	12 815	85 000

Maatalousalueet on aluevarauksissa esitetty varsinaisina metsätalousalueina (MT) sekä metsätalousvaltaisina alueina, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU). Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat virkistys- ja suojelualueisiin välittömästi rajoittuvat metsät, pinta-alaltaan pienet saaret sekä pinta-alaltaan pienet, loma-asutukseen rajoittuvat metsiköt. MM-alueilla noudatetaan tarkennettuja ohjeita mm. avohakkuiden ja metsänhoitajien suhteen.

MM-alueet on indeksillä jaettu kahteen alaryhmään MU₁ ja MU₂. MU₂-alueilla on myös rakentaminen kielletty lukuunottamatta ammattikalastajien tukikohtia. MU₂-alueet sijoittuvat etupäässä osa-alueelle 3 eli uloimpaan saaristoon.

Ammattikalastusta varten ulkosaaristoon on osoitettu 7 kpl kalastuksen tukikohtia. Ammattikalastusta palvelee myös Långskäretin kalasatama, joka valmistui vuonna 1978.

4.4 Virkistys (VR, RT)

Saariston korkea virkistyskäyttöarvo ja loma-asutuksen suuri määrä huomioonottaen jäljellä olevista vapaa-alueista tarvitaan mahdollisimman suuri osa yleisiä virkistystarpeita varten.

Kuva 15
Perinteistä retkeilyä saaristossa. (JK)

Bild 15
Traditionell utfärd i skärgården. (JK)

4.3 Näringar (MT, MU)

Som jordbruksområden har anvisats sådana delar av planeringsområdet som används för skogsbruk och som inte är reserverade för fritidsbebyggelse eller rekreation.

Områdesreserveringarna delområdesvis är följande:

	MT, MU areal (ha)	Strand- linja (lm)
Delområde 1	603	36 000
Delområde 2	2 147	48 000
Delområde 3	65	1 000
Summa	2 815	85 000

Jordbruksområdena har vid områdesreserveringarna anvisats som egentliga skogsbruksområden (MT) samt skogsbruksområden med behov att styra friluftslivet och miljövärden (MU). Till den senare gruppen hör skogsområden som direkt gränsar till rekreations- eller skyddsområden, till arealen små holmar samt till arealen små skogsområden som gränsar till fritidsbosättningen. För MU-områdena följs noggranna regler angående ex. kalhyggen och skogsdikning.

MU områdena är med index uppdelade i två undergrupper MU₁ och MU₂. På MU₂ områdena är byggnation förbjuden förutom för yrkesfiskare avsedd stödjepunkt. MU₂-områdena är i huvudsak belägna inom delområde 3 eller den yttre skärgården.

För yrkesfiskarna har i yttre skärgården anvisats 7 st. stödjepunkter för fisket. Långskärs fiskehamn som färdigställdes 1978 betjänar även den yrkesfisket.

4.4 Rekreation (VR, RT)

Med beaktande av skärgårdens stora rekreationsvärde och den stora mängden fritidsbosättning behövs en så stor del som möjligt av de kvarvarande friområdena för rekreation.

Osayleiskaavan virkistysaluevarausten lähtökohtana on, että

- alueet ovat joko rakentamattomia tai niillä on vain vähän loma-asutusta,
- alueet ovat hyväntahtaisia tai niille voidaan muutoin helposti järjestää rantautumismahdollisuus,
- alueet sijaitsevat eri puolilla saaristoa.

Varsinaisten retkeily- ja ulkoilualueiden (VR) ohella yleisiä virkistystarpeita palvelee Långskäretin esitetty telttailu- ja leirintäalue (RT).

Aluevarausten laajuus, lukumäärä ja rantaviivan pituus osa-alueittain on seuraava:

	VR		RT		
	lukum.	pinta-ala (ha)	ranta-viiva (jm)	pinta-ala (ha)	ranta-viiva (jm)
Osa-alue 1	14	117	11500		
Osa-alue 2	6	198	12500	31	1500
Osa-alue 3	1	32,8	9000		
Djupskär?	1	80	6000		
Larsbjörkskär					
Yhteensä	22	427,8	39000	31	1500

Koska Djupskärin retkeily- ja ulkoilualue on tarkoitettu tehokasta virkistystoimintaa varten, sen yhteyteen on osoitettu ulkoilun tukikohdan rakentamismahdollisuus.

4.5 Suojelu (SL)

Luonnonympäristön suojelu erityisesti ulkosaaristossa on osayleiskaavan suojelualuevarausten lähtökohta. Suojelualueiksi on osoitettu maisemallisesti tärkeitä kohteita sekä linnuston ja kalojen kutupaikkojen säilymisen kannalta tarpeellisia alueita. Tiedot kalojen kutupaikoista ja linnuston pesimäalueista (mm. merikotka) on saatu ammattikalastajilta ja Merenkurkun Lintutieteelliseltä Yhdistykseltä.

Kuva 16
Saariston kalasääskiä. (JK)

Bild 16
Fiskgjusar i skärgården. (JK)

Utgångspunkten vid reserveringen av rekreationsområdena i delgeneralplanen är att:

- områdena är obebyggda eller att där förekommer endast ringa fritidsbebyggelse
- områdena har goda stränder eller att man kan ordna landstigningsplatser
- områdena befinner sig på skilda håll i skärgården.

Förutom egentliga läger- och fritidsområden (VR) betjänar det på Långskäret reserverade campingområdet (RT) rekreationen behovet.

Arealreserveringarnas antal och strandlinjens längd för delområdena är följande:

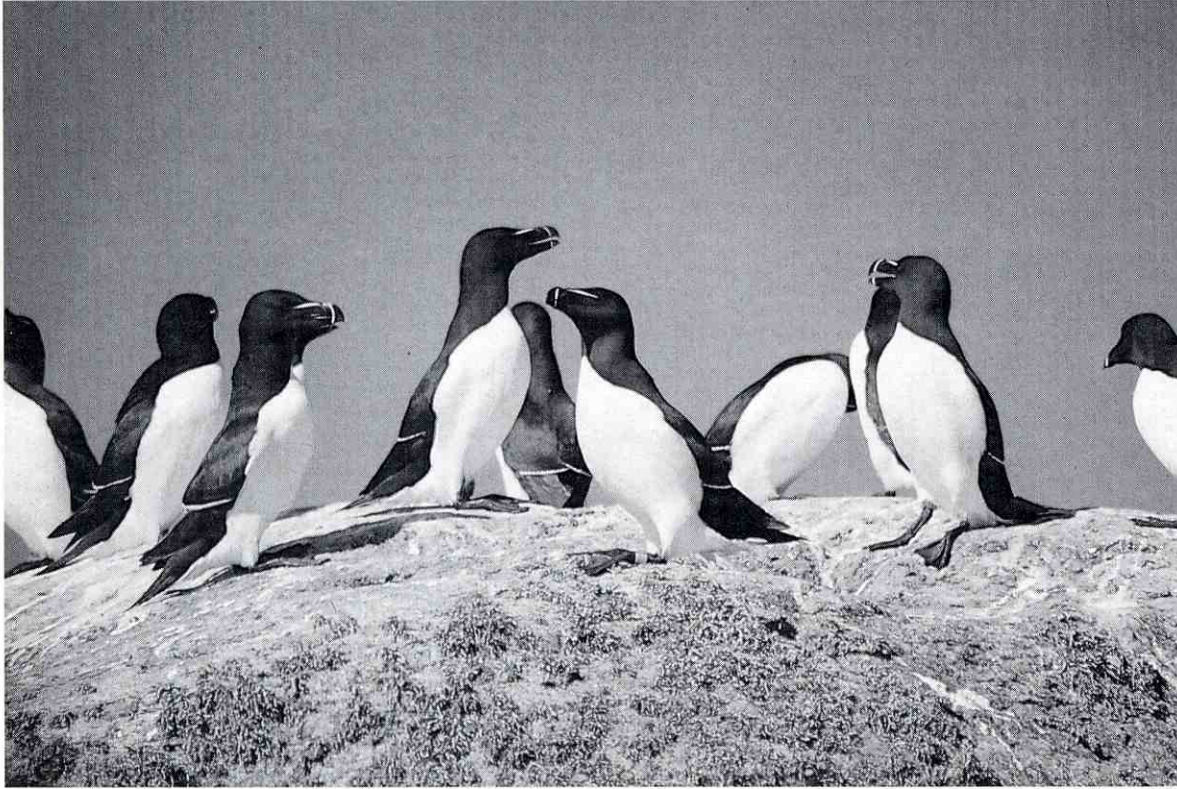
	VR antal	Areal (ha)	Strandlinje (lm)	RT areal (ha)	Strandlinja (lm)
Delområde 1	14	117	11 500		
Delområde 2	6	198	12 500	31	1 500
Delområde 3	1	32,8	9 000		
Djupskär + Larsbjörkskär	1	80	6 000		
Summa	22	427,8	39 000	31	1 500

Emedan utfärds- och fritidsområdet på Djupskär är avsett för effektiv rekreativ verksamhet har här givits möjlighet till byggnad av en stödje punkt för friluftslivet.

4.5 Skydd (SL)

Utgångspunkten för delgeneralplanen är skyddet av naturmiljön i den yttre skärgården. Som skyddsområden har angivits landskapsmässigt viktiga objekt, samt områden vilka är viktiga att bevara som boplatser för fågellivet och lekplatser för fisken. Uppgifter om fiskens lekplatser och fåglarnas boplatser (bl.a. havsörn) har erhållits av yrkesfiskarna och Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys (Kvarkens ornitologiska förening).

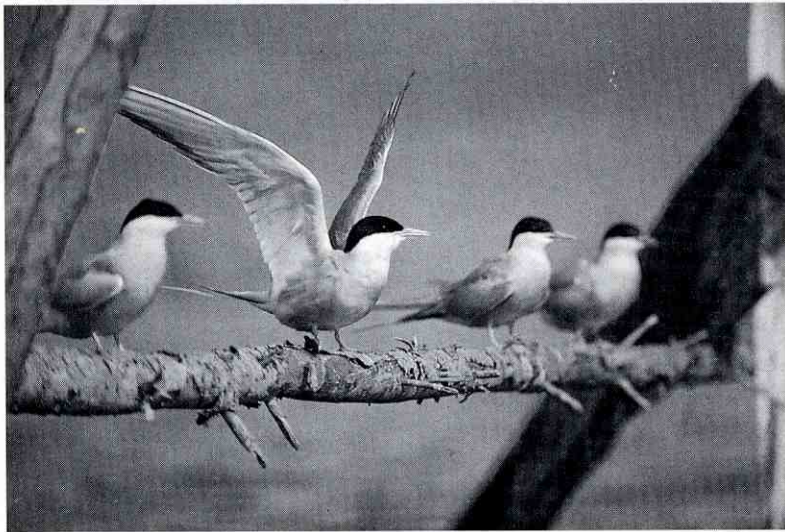

Kuva 17

Ulkosaariston ruokit ovat seurallisia yhdyskuntalintuja, jotka pesivät kivikoiden onkaloissa rivitaloissa. Ruokkilähiön asukit kokoontuvat jou-tohetkinään turisemaan yhteiselle pihakivelle. (JK)

Bild 17

Ytterskärgårdens tordmular är sällskapliga fåglar som lever i kolonier. De bygger bon bredvid varandra i skrevor och ofta samlas de för att kvittra på den gemensamma gårdsstenen. (JK)

Kuva 18

Lapintiira on saariston kanta-asukkaita, joka pesii myös Lapin sisäjärvil-lä. Täyspunainen nokka on eräs tuntomerkki, mistä lapintiiran erottaa serkustaan kalatiirasta. Pesii pikku luodoilla kolonioissa. (JK)

Bild 18

Den rödnäbbade tärnan hör till skärgårdens urinvånare. Den häckar också vid insjöarna i Lappland. Den helt röda näbben är ett känneteck-en som skiljer den från dess kusin fisktärnan. Häckar i kolonier på klip-por. (JK)

Kuva 19

Riskilä on ulkosaariston tyyppilaji, joka on erityisen arka öljyonnetto-muukille. Ravintonaan se käyttää Merenkurkussa lähes yksinomaan kiviinilkkoja, joita se kantaa kivenkoloissa kyyhöttäville poikasilleen. (JK)

Bild 19

Tobisgrisslan är en art som är typisk för ytterskärgården, den är spe-ciellt känslig för oljeolyckor. Dess föda består i Kvarken nästan enbart av tånglake, som den bär ner till sina ungar i stenklyftorna. (JK)

Venesatamat on osoitettu vanhojen rantautumispaikkojen mukaisesti. Venesatamien lisäksi suunnitelmassa on esitetty maihinnousupaikkoja, jotka palvelevat lähinnä retkeily- ja ulkoilualueiden käyttöä sekä aluevarauksia veneilyä palvelevien tukikohtien rakentamista varten. Aluevarausten lukumäärä osa-alueittain on seuraava:

	LV (kpl)	Maihinnousupaikka (kpl)	Veneilyn tukikohta (kpl)
Osa-alue 1	—	18	3
Osa-alue 2	9	7	—
Osa-alue 3	—	1	2
Djupskär	—	2	1
Yhteensä	9	28	6

5. Osayleiskaavamerkinnet ja -määräykset

5.1 V-alueet

5.11 Retkeily- ja ulkoilualue

Alueelle saa rakentaa vain yleistä virkistystä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia erikseen osoitettuihin ulkoilun tai veneilyn tukikohtiin.

Alueella on voimassa RakL 124a §:n mukainen toimenpidekielto, joka koskee yli 2 ha:n suuruisia avohakkuita sekä maankamaran kaivuuta ja metsäojituksia.

5.2 R-alueet

5.21 Loma-asutusalue (RA)

Pääasiassa omarantaista loma-asutusta. Alueelle saa rakentaa enintään 15 loma-asuntoa rantakilometriä kohti. Saarissa ei loma-asuntoja kuitenkaan saa olla enempää kuin yksi hehtaaria kohti.

Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon, jonka kerrosala on enintään 75 m². Lisäksi rakennuspaikalle saa rakentaa erillisen saunan, jonka pinta-ala on enintään 25 m². Rakennukset on sijoitettava peitteelliseen maastoon siten, etteivät ne näy häiritsevästi vesialueille. Loma-asunnon etäisyys rantaviivasta tulee aina olla vähintään 20 m ja saunan vähintään 10 m.

Milloin loma-asuntoalueeksi osoitettu alue on pääosin rakentamatta tai milloin alue aiotaan rakentaa yhteisrantaiksi, tulee sille laatia rantakaava.

5.22 Matkailupalvelusten alue (RM)

Alueelle saa rakentaa matkailua ja lomailua palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Rakennukset tulee sijoittaa peitteelliseen maastoon. Erillisten lomamökkien etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 20 m ja saunamökkien 10 m.

Småbåtshamnarna har reserverats där landstigningsplatser funnits sedan gammalt. Förutom hamnarna har i delgeneralplanen angivits landstigningsplatser, vilka närmast är avsedda att betjäna utflykts- och rekreationsverksamheten, samt områdesreserveringar för byggande av stödjepunkter för båtsporten. Områdesreserveringarnas antal delområdesvis är följande:

	LV (st)	Landst. plats (st)	Båtsport st.punkt. (st)
Delområde 1	—	18	3
Delområde 2	9	7	—
Delområde 3	—	2	11
Djupskär	—	2	1
Summa	9	28	6

5. Delgeneralplanebeteckningar och -bestämmelser

5.1 V-områden

5.11 Friluftts- och strövområde

På området får uppföras endast sådana byggnader och konstruktioner som betjänar allmän rekreation på platser som angivits som stödjepunkter för friluftsliv och båtsport.

För området gäller i ByggnL 124a § avsett åtgärdsförbud som berör över 2 ha stora kalhyggen samt grävning och skogsdikning.

5.2 R-områden

5.21 Område för fritidsbostäder (RA)

I huvudsak fritidsbostäder med egen strand. Inom området får uppföras högst 15 fritidshus per strandkilometer. På holmar får antalet fritidshus inte överstiga ett per hektar.

På varje byggnadsplats får byggas en fritidsbostad vars våningsareal är högst 75 m². Dessutom får på byggnadsplatsen uppföras en bastu vars våningsareal inte får överstiga 25 m². Byggnaderna bör placeras i döljande terräng så att de inte inverkar störande på utsikten från sjön. Fritidsbostadens avstånd till strandlinjen bör alltid vara minst 20 m och bastus avstånd minst 10 m.

Ifall området för fritidsbostäder är i huvudsak obebyggt eller ifall byggnationen utföres med gemensam strand bör strandplan uppgöras.

5.22 Område för turistanläggningar (RM)

På området får uppföras byggnader och konstruktioner som betjänar turism och semesterverksamhet. Byggnaderna bör placeras i döljande terräng. Enskilda semesterstugors avstånd till strandlinjen bör vara minst 20 m och bastus avstånd minst 10 m.

Milloin matkailupalvelujen alueeksi osoitettu alue on pääosin rakentamatta tai jo olevia palveluja laajennetaan oleellisesti, tulee alueelle laatia rantakaava.

5.23 Telttailu- ja leirintäalue (RT)

Alue on tarkoitettu leirintää ja telttailua varten. Alueelle saa rakentaa pieniä majoitusrakennuksia ja leirintäalueen huoltorakennuksia.

Alueelle tulee laatia käyttösuunnitelma tai rantakaava.

5.3 L-alueet

5.31 Venesatama

Alueelle saa rakentaa venevajoja ja veneilyä palvelevia säilytystiloja.

5.4 S-alueet

5.41 Luonnonsuojelualue (SL)

Alue tulee säilyttää luonnontilassa. Alueelle saa rakentaa vain luonnontarkkailuun liittyviä rakennelmia sekä vähäisiä ammattikalastusta palvelevia rakennuksia erikseen osoitettuihin kalastuksen tukikohtiin. Alueella on maankamaran kaivaminen, louhiminen ja täyttäminen samoin kuin puiden kaataminen kielletty.

Alueet, joiden käyttöä luonnonsuojelullisista syistä on erityisesti säädeltävä, on muodostettava luonnonsuojelulain perusteella suojelualueiksi.

5.5 M-alueet

5.51 Metsätalousalue (MT)

Metsätalouden ohella alue on tarkoitettu myös ulkoiluun ja virkistykseen ns. jokamiehen oikeuksien perusteella. Alueelle saadaan rakentaa loma-asuntoja haja-asutuksen puitteissa, kuitenkin enintään 4 loma-asuntoa rantakilometriä kohti.

Alueella on voimassa RakL 124a §:n mukainen toimenpidekiello, joka koskee yli 5 ha:n suuruisia tai rantaan ulottuvia avohakkuita.

5.52 Metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU₁)

Metsätalousalue, jolla tulisi erityisesti kiinnittää huomiota myös ulkoiluun ja ympäristönhoitoon. Alueelle saadaan rakentaa loma-asuntoja haja-asutuksen puitteissa, kuitenkin enintään 4 loma-asuntoa rantakilometriä kohti.

Alueella on voimassa RakL 124a §:n mukainen toimenpidekiello, joka koskee yli 2 ha:n suuruisia avohakkuita sekä maankamaran kaivuuta ja metsäojituksia.

Ulkoilun ohjaamiseksi on laadittava ulkoilureittisuunnitelma, milloin se metsänhoidon tai ympäristönhoidon vuoksi on tarpeellista.

Ifall området för turistanläggningar är i huvudsak obebyggt eller befintlig service väsentligt utvidgas bör strandplan uppgöras för området.

5.23 Campingområde

Området är avsett för camping. På området får uppföras små inkvarteringsbyggnader och servicebyggnader för campingområdet.

För området bör uppgöras användningsplan eller strandplan.

5.3 L-områden

5.31 Båthamn

På området får byggas båthus samt förvaringsutrymmen som betjänar båtsporten.

5.4 S-områden

5.41 Naturskyddsområde (SL)

Området bör bibehållas i naturtillstånd. På området får uppföras endast sådana byggnadsverk som betjänar naturövervakning samt mindre byggnader som betjänar yrkesfisket på särskilt för fisket anvisade stödjepunkter.

På området är grävning, sprängning och utfyllning liksom trädfällning förbjudna.

Områden vars användning av naturskyddsskäl speciellt bör regleras bör bildas till skyddsområden enligt naturskyddslagen.

5.5 M-områden

5.51 Skogsbruksområden (MT)

Förutom för skogsbruk är området även avsett för friluftsliv och rekreation enligt den s.k. allemansrätten. På området får fritidsbostäder uppföras enl. glesbebyggelseprincipen, dock högst 4 bostäder per strandkilometer. För området gäller i ByggnL 124a § avsett åtgärdsförbud som berör över 5 ha stora kalhyggen samt sådana som når ända fram till stranden.

5.52 Skogsbruksdominerat område, behov att styra friluftslivet eller miljövården (MU₁)

Skogsbruksområde där man speciellt bör fästa uppmärksamhet vid friluftslivet och miljövården. På området får uppföras fritidsbostäder enligt glesbebyggelseprincipen, dock högst 4 bostäder per strandkilometer.

För området gäller i ByggnL 124a § avsett åtgärdsförbud som berör över 2 ha stora kalhyggen samt grävning och skogsdikning.

För att styra friluftslivet bör en plan för friluftsleder göras upp då det anses behövt på grund av skogsbruk och miljövård.

5.53 Metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU₂)

Metsätalousalue, jolla tulisi erityisesti kiinnittää huomiota myös ulkoiluun ja ympäristönhoitoon. Alueelle saa rakentaa vain ammattikalastusta varten yöpymis- ja varastotilaa. Yöpymiseen tarkoitettun osan pinta-ala saa olla enintään 35 m².

Alueella on voimassa RakL 124a §:n mukainen toimenpidekiello, joka koskee yli 2 ha:n suuruisia avohakkuita sekä maankamaraan kaivuuta ja metsäojituksia.

Ulkoilun ohjaamiseksi on laadittava ulkoilureittisuunnitelma, milloin se metsänhoidon tai ympäristönhoidon vuoksi on tarpeellista.

5.6 Muut merkinnät ja määräykset

Suunnittelualan tiestö on esitetty yksiluokkaisena (yhdistyminen). Vesialueella väylät on jaettu kahteen luokkaan (laidaväylä, veneväylä).

Ulkoilu- ja retkeilyalueilla sekä luonnonsuojelualueilla tarvittavaa rakentamista varten on osoitettu vyöhykkeet, jotka on ryhmitelty seuraavasti:

ulkoilun tukikohta, johon saadaan rakentaa yleistä virkistystä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia

veneilyn tukikohta, johon saadaan rakentaa veneilyä palvelevia rakennelmia

kalastuksen tukikohta, johon saa rakentaa ammattikalastusta varten yöpymis- ja varastotilaa. Yöpymiseen tarkoitettun osan pinta-ala saa olla enintään 35 m².

Rakennussuojelukohteissa sallitaan rakennusten käyttö nykyiseen käyttötarkoitukseensa.

5.53 Skogsbruksdominerat område. Behov att styra friluftslivet eller miljövården (MU₂).

Skogsbruksområde där man speciellt bör beakta även friluftslivet och miljövården. På området får endast övernattnings- och lagerutrymmen för yrkesfiske uppföras. För övernattnings avsedd areal får inte överstiga 35 m².

För området gäller i ByggnL 124a § avsett åtgärdsförbud som berör över 2 ha stora kalhyggen samt grävning och skogsdikning.

För att styra friluftslivet bör en plan för friluftsleder göras upp då det anses behövt på grund av skogsbruk och miljövård.

5.6 Övriga beteckningar och bestämmelser

Vägarna inom planområdet är anvisade i en klass (förbindelsevägar). Farlederna inom vattenområdet är indelade i två klasser (fartygsleder och småbåtsfarleder).

För behövt byggande för friluftsliv och utflyktsverksamhet samt på naturskyddsområdena har avsatts områden som grupperats enligt följande:

stödjepunkt för friluftsliv där man får uppföra byggnader och konstruktioner som betjänar allmän rekreation.

stödjepunkt för båtsport där byggnadsverk som betjänar båtsporten får uppföras.

stödjepunkt för fisket där man får uppföra övernattnings- och lagerutrymmen för yrkesfisket. Den för övernattnings avsedda delen får inte överstiga 35 m².

För byggnadsskyddsobjekten tillåts att byggnaderna används enligt nuvarande användningssätt.

Kuva 21

Vanhaa tunnelmaa saaristokortissa, joka on aikoinaan toiminut joulukorttina.

Bild 21

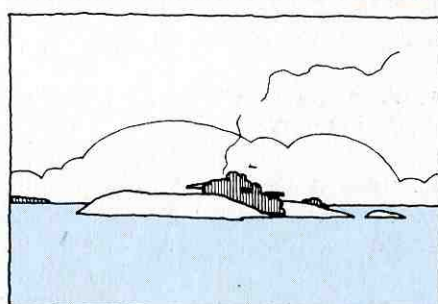
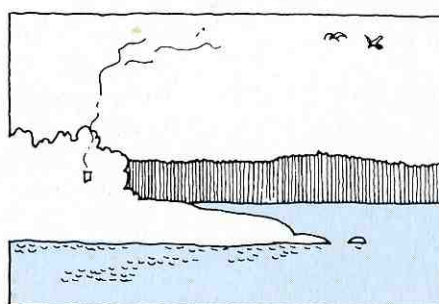
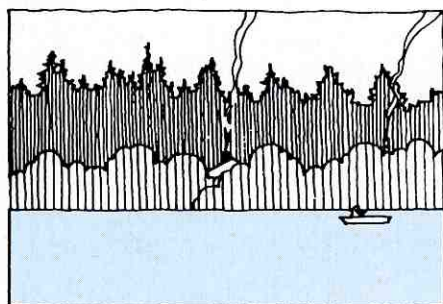
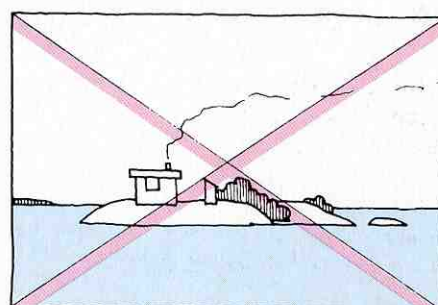
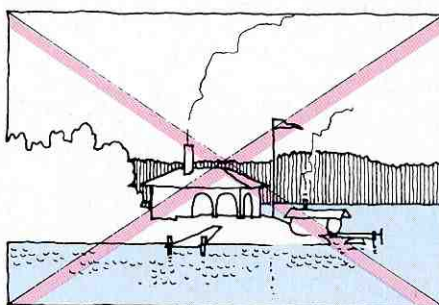
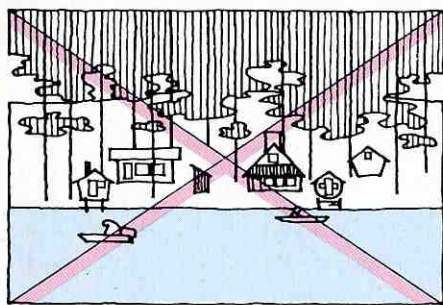
Stämning från gångna tider på ett kort som har använts som julkort.

6. Rakentamissuosituksset

Osayleiskaavan loma-asuntojen rakentamistapaa koskevat sitovat määräykset ovat:

- rakennuspaikalle saa rakentaa vain yhden enintään kerrosalaltaan 75 m² suuruisen loma-asunnon sekä erillisen enintään 25 m²:n laajuisen saunan,
- loma-asunnon etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 20 m ja saunan vähintään 10 m,
- rakennukset on sijoitettava peitteelliseen maastoon siten, etteivät ne näy häiritsevästi vesialueille.

Piirroksset 3, 4, 5
Teckningar 3, 4, 5

Näiden määräysten lisäksi suositellaan, että lomarakentamisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- katto: harjakatto, katemateriaali mattapintainen, väri tumma harmaa, ruskea tai musta
- seinät: materiaali puu, pääväri punamulta, harmaa tai tummanruskea
- milloin rakentaminen liittyy jo olevaan perinteiseen huvilakokonaisuuteen, se on sopeutettava alkuperäiseen rakentamistapaan.

Piirros 6
Suositellut sopusuhtaiset suhteet mökkirakentamiselle.

Teckning 6
Rekommenderade proportionerna för byggande av fritidshus.

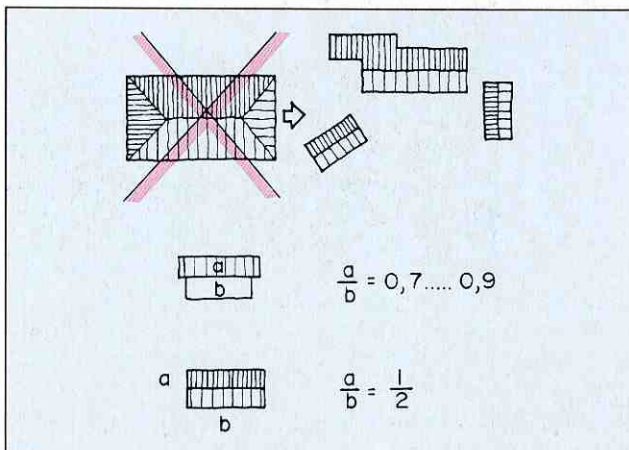
6. Byggnadsrekommendationer

Bindande bestämmelser angående byggnadsstillet för delgeneralplanens fritidsbostäder är:

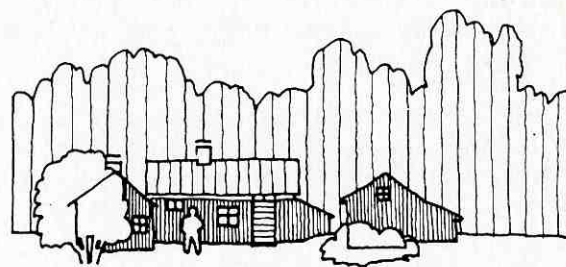
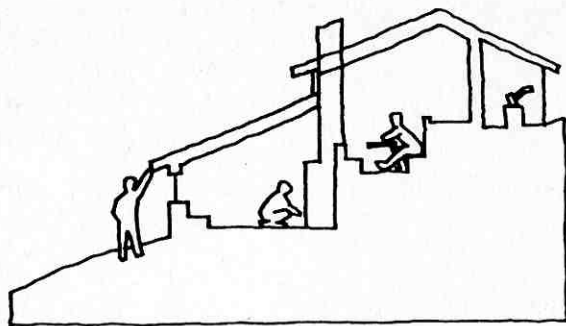
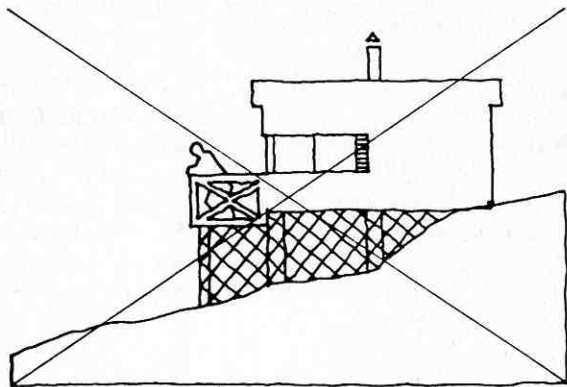
- på byggnadsplatsen får uppföras endast en fritidsbostad med en våningsareal om högst 75 m² samt en skild bastu med en areal om högst 25 m²
- fritidsbostadens avstånd till strandlinjen bör vara minst 20 m och för bastu minst 10 m
- byggnaderna bör placeras i döljande terräng så att de inte syns störande mot sjön.

Förutom dessa bestämmelser rekommenderas att följande principer iakttas vid fritidshusbyggnandet:

- taket: åstak, takmaterialet med matt yta, färgen mörkgrå, brun eller svart
- väggarna: materialet trä, huvudfärg rödmylla eller mörkbrun.
- när byggnationen gränsar till redan befintlig traditionell villabebyggelse bör den anpassas till den ursprungliga byggnadsstilen.

Piirros 7

Pihapiirratkaisu on soveltuva myös saaristoon rakentamisessa.

Teckning 7

Vid byggandet i skärgården tillämpas samma principer angående gårdsområdet som vid övrigt byggande.

Piirros 8

Viettävään rantaan tulee rakentaa rinteeseen myötäisesti, eikä tehdä esim korkeita paalutuksia tms.

Teckning 8

Om stranden sluttar skall man bygga längs slutningen och inte göra t.ex. höga pålningar eller annat liknande.

7. Osayleiskaavan toteuttaminen

Loma-asutusalueiden osalta osayleiskaava on suurimaksi osaksi jo toteutunut.

Ulkoilu- ja retkeilyalueista pääosa on vielä jakokuntien ja yksityisten omistuksessa. Osa-alueittain VR-aluevausten maanomistustilanne on seuraava:

	kaupunki	valtio	jakokunta	yksityiset	yht.
Osaalue 1	60,5	—	6,8	45,0	112,0
Osaalue 2	11,0	10	44,0	58,0	123,0
Osaalue 3	32,8	—	—	—	32,8
Djupskär + Larsbjörkaskär	80,0	—	—	—	80,0
Yht.	184,3 ha	10 ha	50,8 ha	103,0 ha	347,8 ha

Rakennuslain 56 §:n perusteella "jos maa asemakaavan tai 31 §:n 1 mom:ssa tarkoitetun yleiskaavan mukaan on käytettävä toiseen tarkoitukseen kuin yksityiseen rakennustoimintaan eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan, on kaupunki tai, jos alue on kaavassa osoitettu valtion tarpeisiin, tämän velvollinen lunastamaan maan". Edelleen rakennuslain 124b §:n mukaan "jos lupa kaivamiseen tai louhimiseen evätään yleiskaavassa olevan erityisen määräyksen perusteella. . . lunastusvelvollisuudesta on voimassa, mitä maa-aineslain 8 §:ssä on säädetty. Jos

7. Delgeneralplanens förverkligande

Fritidsbostadsområdena inom delgeneralplanen är redan till största delen bebyggda.

Frilufts- och utflyktsområdena är till största delen ännu i samfälligheternas eller enskildas ägo. Äganderätten till VR-områdesreserveringarna delområdesvis är följande:

	Staden	Staten	Smf.	Enskilda	Summa
Delområde 1	60,5	—	6,8	45,0	112,0
Delområde 2	11,0	10,0	44,0	58,0	123,0
Delområde 3	32,8	—	—	—	32,8
Djupskär + Larsbjörks.	80,0	—	—	—	80,0
Summa	184 ha	10,0 ha	50,8 ha	103,0 ha	347,8 ha

Byggnadslagen 56 § lyder: "skall mark enligt stadsplan eller enligt i 31 § 1 mom. avsedd generalplan användas för annat ändamål än för enskild byggnadsverksamhet och kan markägaren på grund härav inte tillgodogöra sig sin mark på ett sätt som medför skälig nytta, är staden eller såvida området i planen är avsatt för statens behov, staten skyldig att inlösa marken". Vidare stadgar byggnadslagens § 124 b: "förvägras tillstånd till grävning eller sprängning med stöd av en särskild bestämmelse i generalplan. . . gäller beträffande inlösenskyldigheten vad i 8 § marktäktslagen är stadgat. Förvägras tillstånd till annan åtgärd i dessa fall och kan markägaren på grund härav inte på ett sätt som medför skälig nytta använda sin mark,

lupa muuhun toimenpiteeseen näissä tapauksissa evä-
tään eikä maanomistaja voi sen vuoksi kohtuullista hyötyä
tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan, hänellä on
oikeus saada kunnalta korvaus vahingosta, joka hänelle
siitä aiheutuu”.

Em. lainsäädännön perusteella maanomistajalla on oi-
keus vaatia 3. asteen yleiskaavassa ulkoilu- ja retkeilyalu-
eeksi osoitetun maansa lunastamista. Jos yksityinen
maanomistaja ei vaadi lunastusta, kaupunki voi halutes-
saan hankkia po. alueita lähinnä vapaaehtoisin kaupoin.
Tosin rakennuslain 51 §:n nojalla valtioneuvosto ”voi
myöntää kaupungille luvan lunastaa liikenneväyläksi tar-
vittavan maan sekä sellaisen yleisiä tarpeita varten vara-
tun alueen, joka yleiskaavassa on osoitettu kaupungin lai-
tokselle tai muihin kaupungin tarpeisiin”.

Rakennuslain 124b §:n perusteella maanomistajalla on oi-
keus saada kaupungilta korvaus, jos kaupunginhallitus
evää yleiskaavamääräyksen perusteella maanomistajan
anomuksen ns. toimenpidekiellon piiriin kuuluvasta toi-
menpiteestä (esim. laaja avohakkuu) ja tämä aiheuttaa
maanomistajalle rakennuslain tarkoittamaa haittaa.

Mikäli yksityiset maanomistajat vaatisivat kaikkien VR-
alueiden lunastamista, aiheutuisi tästä kaupungille kus-
tannuksia n. 3—4,5 mmk vuoden 1983 hintatasossa.
Koska maan hintaan vaikuttaa mm. alueen sijainti, rannan
määrä ja laatu sekä puuston määrä ja laatu, on hinta-arvio
vain suuntaa antava. Käytännössä lunastuskustannukset
eivät aiheuttane merkittäviä esteitä osayleiskaavan toteut-
tamiselle, koska maanhankinta tapahtuu todennäköisesti
varsin pitkän ajan kuluessa siinä järjestyksessä kuin maa-
nomistajat ovat nalukkaita kauppoihin.

Lisäksi kaupunki voisi neuvotella myös muista menette-
lyistä maanomistajille rakentamisrajoituksesta johtuvan
haitan korvaamiseksi.

Suojelualueiden (SL) pinta-ala on yhteensä 618 ha. Pää-
osa aluevarauksista on osoitettu kaupungin tai jakokun-
tien omistuksessa oleville alueille. Yksityisomistuksessa
SL-alueista on n. 50 ha.

Suojelualueita koskevat periaatteessa samat lunastus-
säännökset kuin VR-alueitakin. Maanomistustilanteesta
johtuen yleiskaavan toteuttaminen suojelualueiden osalta
ei tuota vaikeuksia.

Venesatamat Långskäretin kalasatamaa lukuunottamat-
ta ovat tällä hetkellä yksityisten ja jakokuntien omistuk-
sessa. Yleiskaavaa toteutettaessa on ratkaistava erikseen,
mitkä LV-alueet olisi syytä siirtää kaupungin hoidettaviksi
yleisiksi venesatamiksi.

Kuva 22
Tyypillistä vanhaa venesatamaa vajoineen.

Bild 22
En typisk gammal båthamn med skjul.

har han rätt att av kommunen få ersättning för den skada
han sålunda tillskyndas.”

På grund av nämnda lagbestämmelser har markägaren
rätt att fordra inlösen av sådan mark som i en tredje gra-
dens generalplan är avsatt till frilufts- och utflyktsområde.
Om en enskild markägare inte fordrar inlösen kan staden
närmast genom frivilligt köp få äganderätt till området.
Enligt byggnadslagens 51 § kan statsrådet ”bevilja staden
tillstånd att till trafikled inlösa nödig mark samt sådant för
allmänna behov avsatt område som i generalplanen anvi-
sats för någon stadens anläggning eller annat stadens
behov”.

Enlig § 124b i byggnadslagen har markägaren rätt att er-
hålla ersättning av staden ifall stadsstyrelsen med stöd av
bestämmelser i generalplanen förkastar markägarens an-
hållan om sådan verksamhet som faller under åtgärdsför-
budet (t.ex. stora kalhyggen) och detta förorsakar mark-
ägaren skada i den mening byggnadslagen avser.

Ifall enskilda markägare skulle fordra inlösen av alla VR-
områden skulle detta förorsaka staden en utgift om ca
3—4.5 mmk enligt 1983 års prisnivå. Emedan markpriset
påverkas av bl.a. områdets läge, strandens längd och be-
skaffenhet samt trädbeståndet, är uppskattningen av pri-
set endast approximativt. I verkligheten torde inte kostna-
derna för inlösen förorsaka betydande hinder för förverk-
ligandet av delgeneralplanen emedan markanskaffning-
en i realiteten torde försiggå under rätt lång tid och i den
takt som markägarna är villiga att sälja. Dessutom kunde
staden förhandla om andra sätt att ersätta markägarna för
skada som åsamkas dem på grund av begränsningar av
byggnadsrätten.

Skyddsområdena (SL) omfattar totalt 618 ha. Huvud-
delen av områdesreserveringarna är anvisade på av sta-
den eller samfälligheterna ägd mark. Av SL-områdena är
ca. 50 ha i enskild ägo.

För SL-områdena gäller i princip samma inlösningsbe-
stämmelser som för VR-områdena. På grund av markägo-
förhållandena förorsakas delgeneralplanens förverkligan-
de inga svårigheter för skyddsområdenas del.

Småbåtshamnarna förutom Långskärets fiskehamn är
för närvarande i enskild eller samfälligheternas ägo. Då
generalplanen förverkligas bör man ta ställning till vilka
LV-områden som borde överföras till staden och skötas
som allmänna båthamnar.

Kuvat 23-25

Maankohoamisilmioistä johtuen saaristossa syntyy paljon madaltuvia lahtia ja kapenevia salmia, jotka ajan myötä soistuvat. (IN)

Bilderna 23-25

På grund av landhöjningsfenomenet finns det många uppgrundande vikar och smalnande sund i skärgården, vilka med tiden försumpas. (IN)

Kuva 26

Karpalo antaa tyrnin tapaan satonsa sitä parempana mitä myöhemmin sitä kerätään. Saariston pikkusoiden karpalosadosta riittää yleensä niin ihmisille kuin kurjillekin kevätpälvistä hotkittavaksi. (JK)

Bild 26

Tranbär ger liksom havtornsbär desto bättre skörd ju senare den plockas. I de små kärren i skärgården finns det vanligtvis tillräckligt med tranbär för både människan och tranorna. (JK)

Kuvat 27-29

Tyypillistä lomarakentamista ja maisemaa Vaasan saaristosta.

Bilderna 27-29

Typisk fritidsbebyggelse och vy från Vasa skärgård.

Kuva 30

Tyrni on rantavyöhykkeen kivikoiden pioneerikasvi, joka on tunnettu c-vitamiinipitoisista marjoistaan. Tyrni on lailla rauhoitettu. Sen oksia ei saa taittaa eikä muutenkaan vahingoittaa. (JK)

Bild 30

Havtorn är en av pionjärväxterna på steniga stränder vid strandregionen och den är känd för sina C-vitaminrika bär. Havtornen är enligt lag fridlyst. Grenarna får inte brytas och den får inte heller på annat sätt skadas. (JK)

